

KOKOUSTIEDOT

Aika 18.11.2021 klo 18:00
Paikka Sähköinen kokousympäristö, Teams-kokous

KÄSITELTÄVÄT ASIAT

Läsnäolijat	1
37 § Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	4
38 § Työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjan tarkastajien valinta	6
39 § KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan kokousten pöytäkirjojen tarkastaminen ja päätösten nähtävänä pitäminen toimikaudella 2021-2023	7
40 § KUUMA-seutu johtokunnan lisäjäsenet	9
- PK ote Mäntsälän kh 1.11.2021_Kuuma-johtokunnan varajäsen esitys	11
41 § Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislaki	12
- LIITE §41 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislaki	14
- LIITE §41 KUUMA-kuntien lausunto luonnoksesta kaavoitus- ja rakentamislaki	30
42 § KUUMA-seutu liikelaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelma 2022	39
- KUUMA_TTS2022_Toimintasuunnitelma ja talousarvio	41
43 § MAL 2023 -valmistelun tilanne	66
44 § Muut asiat	68
45 § Seuraavat kokoukset	69
Oikaisuvaatimusohjeet (kuntalaki)	70
Muutoksenhakukielto (kuntalaki)	72

KOKOUSTIEDOT

Aika 18.11.2021 klo 18:00 - 19:20

Paikka Sähköinen kokousympäristö, Teams-kokous

OSALLISTUJAT

Päätöksentekijät

Hyvinkää
Pinja Perholehto, puheenjohtaja
Pentti Puhakka, jäsen, poissa
Henri Perälahti, lisäjäsen
Johanna Jokinen, lisäjäsen

Järvenpää
Petri Graeffe, jäsen
Eemeli Peltonen, jäsen

Kerava
Anne Karjalainen, varapuheenjohtaja
Esa Savenius, jäsen

Kirkkonummi
Anders Adlercreutz, jäsen, poissa
Timo Haapaniemi, jäsen, poissa
Saara Huhmarniemi, lisäjäsen, poissa

Mäntsälä
Pihla Keto-Huovinen, jäsen
Tapio Havula, jäsen
Satu Lampi, lisäjäsen

Nurmijärvi
Kallepekka Toivonen, jäsen, poissa
Petri Vaulamo, jäsen

Pornainen
Harri Virtanen, jäsen, poissa
Juha Virkki, jäsen, poissa

Sipoo
Ari Oksanen, jäsen
Kaj Lindqvist, jäsen

Tuusula

Arto Lindberg, jäsen
Kalle Ikkela, jäsen, poissa

Vihti
Eerikki Viljanen, jäsen
Leevi Pursiainen, jäsen, poissa

Muut osallistujat

Johanna Luukkonen, kaupunginjohtaja, Hyvinkää
Olli Naukkarinen, kaupunginjohtaja, Järvenpää, poissa
Kirsi Rontu, kaupunginjohtaja, Kerava
Tarmo Aarnio, kunnanjohtaja, Kirkkonummi
Hannu Laurila, kunnanjohtaja, Mäntsälä
Outi Mäkelä, kunnanjohtaja, Nurmijärvi
Hannu Haukkasalo, kunnanjohtaja, Pornainen, poissa
Mikael Grannas, kunnanjohtaja, Sipoo, poissa
Virpi Lehmusvaara, kansliapäällikkö, Tuusula
Erkki Eerola, kunnanjohtaja, Vihti

Antti Kuusela, yhteistyöjohtaja (esittelijä)
Satu-Riitta Pajula, kuntayhteistyön assistentti, poissa
Marjaana Kaskamaa, kuntayhteistyön assistentti (pöytäkirjanpitäjä)
Henrik Helenius, liikennesuunnittelija

Anitta Ojanen, kaavoituspäällikkö, Hyvinkää, § 41
Hannu Lindqvist, yleiskaavasuunnittelija, Hyvinkää, § 41

ALLEKIRJOITUKSET

allekirjoitettu sähköisesti 23.11.2021 kello 11.54
Puheenjohtaja Pinja Perholehto

allekirjoitettu sähköisesti 22.11.2021 kello 13.28
Pöytäkirjanpitäjä Marjaana Kaskamaa

PÖYTÄKIRJA ON TARKASTETTU

Allekirjoitukset *allekirjoitettu sähköisesti 22.11.2021 kello 13.37*
Eemeli Peltonen Järvenpäästä

allekirjoitettu sähköisesti 22.11.2021 kello 13.32
Henri Perälahti Hyvinkäältä

PÖYTÄKIRJA YLEISESTI NÄHTÄVÄNÄ KAUPUNGIN VERKKOSIVUILLA

www.kuuma.fi ja www.kerava.fi 24.11.2021 alkaen

Todistaa

kuntayhteistyön assistentti Marjaana Kaskamaa

§ 37

Laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021 § 37

Keravan kaupungin hallintosäännön 128 § mukaan avattuaan kokouksen puheenjohtaja toteaa läsnä olevat sekä onko kokous laillisesti koolle kutsuttu ja päätösvaltainen.

Kuntalain 103 § mukaan muu toimielin kuin kaupunginvaltuusto on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä. Läsnä oleviksi katsotaan myös toimielimen jäsenet, jotka osallistuvat kokoukseen sähköisesti.

Hallintosäännön 125 §:ssä on määrätty niistä luottamushenkilöistä ja viranhaltijoista, joilla on läsnäolo- ja puheoikeus eri toimielinten kokouksissa. Muilta osin puhe- ja läsnäolo-oikeudesta päättää toimielin.

Hallintosäännön 120 § mukaan kokouskutsun antaa puheenjohtaja tai hänen estyneenä ollessaan varapuheenjohtaja. Kokouskutsussa on ilmoitettava kokouksen aika ja paikka sekä käsiteltävät asiat. Kokouskutsussa on mainittava, mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla.

Vakiintuneen käytännön mukaan KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan kokouskutsut ja esityslistat toimitetaan sähköisesti vähintään viikko ennen kokousta ja julkaistaan kaupungin verkkosivuilla ja kokouksen päätöksentekotapa ja mahdollinen kokouspaikka ilmoitetaan puheenjohtajan antamassa kokouskutsussa.

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan päätös 24.9.2020 § 29 sähköisen kokouksen käyttöönotosta

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta päätti 24.9.2020 § 29, että kokoukset voidaan jatkossa pitää sähköisessä toimintaympäristössä (sähköinen kokous).

Hallintosäännön 121 § mukaisesti kokouskutsun antamisen yhteydessä on mainittava mitä toimielimen päätöksentekotapaa noudatetaan kunkin asian kohdalla ja että ellei puheenjohtaja muuta päättä, sähköiseen kokoukseen osallistujille järjestetään mahdollisuus osallistua kokoukseen myös tavanomaisella kokouspaikalla, josta järjestetään yhdenvertainen näkö- ja ääniyhteys muiden kokoukseen osallistuvien kanssa.

Sähköisen kokouksen toimintaympäristö järjestetään Teams-sovelluksen avulla.

Päätösehdotus

Puheenjohtaja päättää todeta kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Puheenjohtaja päätti todeta kokouksen läsnäolijat sekä kokouksen lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

§ 38

Työjärjestyksen hyväksyminen ja pöytäkirjan tarkastajien valinta

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021 § 38

Keravan kaupungin hallintosäännön 130 § mukaan asiat käsitellään esityslistan mukaisessa järjestyksessä, jollei toimitella toisin päätä.

Hallintosäännön 131 § mukaan toimitella voi esittelijän ehdotuksesta tai jäsenen ehdotuksesta, jota on kannatettu, ottaa enemmistö päätöksellä käsiteltäväksi asian, jota ei ole mainittu kokouskutsussa.

Hallintosäännön 140 § mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimitellimen päättämällä tavalla.

Vakiintuneen käytännön mukaan KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan pöytäkirja tarkastetaan seuraavassa kokouksessa. Kussakin kokouksessa valitaan kaksi jäsentä pöytäkirjantarkastajiksi.

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta on kokouksessaan 24.9.2020 § 30 tarkistanut pöytäkirjan tarkastamisesta niin, että KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan pöytäkirjat allekirjoitetaan ja tarkastetaan sähköisesti 24.9.2020 alkaen.

Päätösehdotus

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta päättää

1. hyväksyä kokouksen työjärjestyksen ja
2. valita pöytäkirjan tarkastajiksi Pentti Puhakan ja Timo Haapaniemen.

Päätös

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta päätti

1. hyväksyä kokouksen työjärjestyksen ja
2. muutetun esityksen mukaisesti valita pöytäkirjan tarkastajiksi Eemeli Peltosen Järvenpäästä ja Henri Perälahden Hyvinkäältä.

§ 39

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan kokousten pöytäkirjojen tarkastaminen ja päätösten nähtävänä pitäminen toimikaudella 2021-2023

KER/2251/00.02.02/2021

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021 § 39

Pöytäkirjan tarkastaminen

Kuntalain 90 § mukaan hallintosäännössä annetaan tarpeelliset määräykset pöytäkirjan tarkastamisesta. Hallintosäännön 140 §:n mukaan pöytäkirja tarkastetaan toimielimen päättämällä tavalla. Vuonna 2021 käyttöön otetussa luottamushenkilöportaalissa pöytäkirjat allekirjoitetaan sähköisesti.

Päätösten nähtävänä pitäminen

Hallintosäännön 141 §:n mukaan kaupungin hallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä kaupungin verkkosivuilla siten kuin kuntalain 140 §:ssä tarkemmin säädetään. Kuntalain 140 § mukaan valtuuston, kunnan hallituksen ja lautakunnan pöytäkirja siihen liitettyine oikaisuvaatimusohjeineen tai valitusosoituksineen pidetään tarkastamisen jälkeen nähtävänä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Jos asia on kokonaan salassa pidettävä, pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan maininta salassa pidettävän asian käsittelystä. Pöytäkirjassa julkaistaan ainoastaan tiedonsaannin kannalta välttämättömät henkilötiedot. Pöytäkirjan sisältämät henkilötiedot on poistettava tietoverkosta oikaisuvaatimus- tai valitusajan päättyessä.

Kunnan viranomaisen pöytäkirja pidetään vastaavasti yleisesti nähtävänä, jos asianomainen viranomainen katsoo sen tarpeelliseksi. Kunnan viranomaisia ovat esimerkiksi yksittäiset viranhaltijat. Jos viranhaltijapäätökseen voi hakea muutosta kuntalain mukaan, johon liittyy kunnan jäsenen muutoksenhakuoikeus, muutoksenhaku aika ei lähde kulumaan, ellei päätöstä panna nähtäville yleiseen tietoverkkoon.

Kuntalain 92 § mukaan kunnan hallitus, kunnan hallituksen puheenjohtaja, kunnanjohtaja ja hallintosäännössä määrätty kunnan viranhaltija voivat ottaa kunnan hallituksen käsiteltäväksi asian, joka on tämän lain nojalla siirretty kunnan hallituksen alaisen viranomaisen tai kunnan hallituksen jaoston toimivaltaan ja jossa asianomainen viranomainen on tehnyt päätöksen. Asia on otettava ylemmän toimielimen käsiteltäväksi sen ajan kuluessa, jossa 134 §:ssä tarkoitettu oikaisuvaatimus päätöksestä on tehtävä.

Päätösehdotus

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta päättää, että toimikaudella 2021-2023

1. toimielimen pöytäkirjat tarkastetaan viimeistään kokousta seuraavan viikon torstaihin mennessä;
2. pöytäkirja asetetaan yleisesti nähtäväksi julkaisemalla se Keravan kaupungin verkkosivuilla ja KUUMA-seutu liikelaitoksen verkkosivuilla tarkastamisen jälkeen seuraavana arkipäivänä;
3. mikäli pöytäkirja tarkastetaan joidenkin pykälien osalta heti kokouksessa, asetetaan pöytäkirja ko. pykälien osalta yleisesti nähtäväksi kaupungin verkkosivuilla kokouksen jälkeen seuraavana päivänä ja
4. KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan alaisten viranhaltijoiden julkiset päätökset julkaistaan Keravan kaupungin verkkosivuilla päätöksen allekirjoituspäivänä.

Päätös

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta päätti esityksen mukaisesti, että toimikaudella 2021-2023

1. toimielimen pöytäkirjat tarkastetaan viimeistään kokousta seuraavan viikon torstaihin mennessä;
2. pöytäkirja asetetaan yleisesti nähtäväksi julkaisemalla se Keravan kaupungin verkkosivuilla ja KUUMA-seutu liikelaitoksen verkkosivuilla tarkastamisen jälkeen seuraavana arkipäivänä;
3. mikäli pöytäkirja tarkastetaan joidenkin pykälien osalta heti kokouksessa, asetetaan pöytäkirja ko. pykälien osalta yleisesti nähtäväksi kaupungin verkkosivuilla kokouksen jälkeen seuraavana päivänä ja
4. KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan alaisten viranhaltijoiden julkiset päätökset julkaistaan Keravan kaupungin verkkosivuilla päätöksen allekirjoituspäivänä.

§ 40

KUUMA-seutu johtokunnan lisäjäsenet

KER/2253/00.02.02/2021

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021 § 40

KUUMA-komissio 2.11.2021/§ 7

Puolueiden Uudenmaan piirijärjestöjen välisissä neuvotteluissa on päädytty seuraavanlaiseen lopputulokseen KUUMA-johtokunnan lisäjäsenien ja näiden varajäsenien osalta.

1. Perussuomalaisten ehdokkaat lisäjäseniksi ovat Satu Lampi (Mäntsälä) ja Henri Perälahti (Hyvinkää). Heidän varajäsen ehdokkaina ovat Paul Goltz (Mäntsälä) ja Leena Meri (Hyvinkää).
2. Vihreiden ehdokas lisäjäseneksi on Saara Huhmarniemi (Kirkkonummi) ja ehdokas hänen varajäsenekseen on Olli-Pekka Hatanpää (Vihti).
3. Vasemmistoliiton ehdokas lisäjäseneksi on Johanna Jokinen (Hyvinkää) ja ehdokas hänen varajäsenekseen on Mimmi Launiala (Järvenpää).

Esitys:

KUUMA-komissio esittää Keravan kaupunginhallitukselle ja edelleen Keravan kaupunginvaltuustolle, että KUUMA-johtokunnan lisäjäseniksi kaudelle 2021-2023 nimetään:

Satu Lampi (Mäntsälä), varajäsen Paul Goltz (Mäntsälä)
Henri Perälahti (Hyvinkää), varajäsen Leena Meri (Hyvinkää)
Saara Huhmarniemi (Kirkkonummi), varajäsen Olli-Pekka Hatanpää (Vihti)
Johanna Jokinen (Hyvinkää), varajäsen Mimmi Launiala (Järvenpää)

Lisäksi KUUMA-komissio toteaa, että yllä olevasta johtuen Mäntsälän kunnanvaltuuston puheenjohtaja Pihla Keto-Huovisen varajäsen tulee vaihtumaan. Alustavan tiedon mukaan asiaa käsitellään Mäntsälän kunnanhallituksessa 1.11.2021.

Päätös:

KUUMA-komissio hyväksyi johtokunnan lisäjäsenet esityksen mukaisesti ja totesi, että yllä olevasta johtuen Mäntsälän kunnanvaltuuston puheenjohtaja Pihla Keto-Huovisen varajäsen tulee vaihtumaan. Alustavan tiedon mukaan asiaa käsiteltiin Mäntsälän kunnanhallituksessa 1.11.2021. Lisäksi komissio päätti, että KUUMA-liikelaitos toimittaa tätä asiaa koskevan pöytäkirjanotteen Keravan kaupunginhallitukselle.

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021

Puolueiden Uudenmaan piirijärjestöjen välisissä neuvotteluissa on päädytty seuraavanlaiseen lopputulokseen KUUMA-johtokunnan lisäjäsenten ja näiden varajäsenten osalta.

1. Perussuomalaisten ehdokkaat lisäjäseniksi ovat Satu Lampi (Mäntsälä) ja Henri Perälahti (Hyvinkää). Heidän varajäsen ehdokkainaan ovat Paul Goltz (Mäntsälä) ja Leena Meri (Hyvinkää).
2. Vihreiden ehdokas lisäjäseneksi on Saara Huhmarniemi (Kirkkonummi) ja ehdokas hänen varajäsenekseen on Olli-Pekka Hatanpää (Vihti).
3. Vasemmistoliiton ehdokas lisäjäseneksi on Johanna Jokinen (Hyvinkää) ja ehdokas hänen varajäsenekseen on Mimmi Launiala (Järvenpää).

Mäntsälän kunnanhallitus (1.11.2021/§ 313) päätti, että Pihla Keto-Huovisen (KOK) varajäseneksi KUUMA-johtokuntaan esitetään Suvi Pirkolaa (KOK). Edellinen varajäsen Satu Lampi on valittu KUUMA-johtokunnan lisäjäseneksi.

Liitteet

PK ote Mäntsälän kh 1.11.2021_Kuuma-johtokunnan varajäsen esitys

Päätösehdotus

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta merkitsee johtokunnan lisäjäsenet tiedoksi. Lisäksi KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta merkitsee tiedoksi Mäntsälän kunnanhallituksen päätöksen koskien Pihla Keto-Huovisen varajäsentä. Asiaa koskeva pöytäkirjanote lähetetään Keravan kaupunginhallituksen ja edelleen kaupunginvaltuuston käsittelyyn.

Päätös

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta merkitsi johtokunnan lisäjäsenet tiedoksi. Lisäksi KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta merkitsi tiedoksi Mäntsälän kunnanhallituksen päätöksen koskien Pihla Keto-Huovisen varajäsentä. Asiaa koskeva pöytäkirjanote lähetetään Keravan kaupunginhallituksen ja edelleen kaupunginvaltuuston käsittelyyn.

**Päätöksen
täytäntöönpano**

Ote:
Keravan kaupunginhallitus

Kunnanhallitus

§ 313

01.11.2021

Ilmoitusasiat

354/00.02.01/2021

Kunnanhallitus 01.11.2021 § 313

Kunnanhallitukselle on lähetetty tiedoksi seuraavat asiat:

Ikäihmisten neuvosto

– [Pöytäkirja 27.9.2021](#)– [Keski-Uudenmaan sote -kuntayhtymän yhtymävaltuuston esityslista 21.10.2021](#)– [Uudenmaan maakuntahallituksen esityslista 25.10.2021](#)

– Kuuma-johtokunnan lisäjäsenet ja heidän varajäsenensä 2021-2023: Kunnanhallituksen pykälän täydentäminen.

Päätösesitys:

Kunnanhallitus merkitsee tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Kunnanhallitus päätti, että Pihla Keto-Huovisen varajäseneksi Kuuma-johtokuntaan esitetään Suvi Pirkolaa, KOK. Edellinen varajäsen Satu Lampi on valittu Kuuma-johtokunnan varsinaiseksi jäseneksi.

Pöytäkirjanotteen oikeaksi todistaa
Mäntsälä 3.11.2021Esa Siikaluoma
pöytäkirjanpitäjä

§ 41 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta

KER/2721/03.00.00/2021

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021 § 41

KUUMA-komissio 2.11.2021/§ 6

Ympäristöministeriö on pyytänyt KUUMA-seudun lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta. Lausunto on pyydetty antamaan lausuntopalvelu.fi:ssä viimeistään 7.12.2021. Kaavoituspäällikkö Anitta Ojanen ja yleiskaavasuunnittelija Hannu Lindqvist esittelevät asian ja KUUMA-seudun lausuntoluonnoksen.

Liitteet:

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta KUUMA-kuntien lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta

Esitys:

KUUMA-komissio hyväksyy osaltaan lausuntoluonnoksen ja päättää viedä sen KUUMA-johdokunnan käsittelyyn.

Päätös:

KUUMA-komissio hyväksyi osaltaan lausuntoluonnoksen ja päätti viedä sen KUUMA-johdokunnan käsittelyyn.

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021

Ympäristöministeriö on pyytänyt KUUMA-seudun lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta. Lausunto on pyydetty antamaan lausuntopalvelu.fi:ssä viimeistään 7.12.2021. Kaavoituspäällikkö Anitta Ojanen ja yleiskaavasuunnittelija Hannu Lindqvist esittelevät asian ja KUUMA-seudun lausuntoluonnoksen.

Liitteet

LIITE §41 Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta

LIITE §41 KUUMA-kuntien lausunto luonnoksesta kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta

Päätösehdotus

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta keskustelee asiasta ja hyväksyy lausuntoluonnoksen tallennettavaksi KUUMA-seudun yhteisenä lausuntona lausuntopalvelu.fi:hin.

Päätös

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta keskusteli asiasta ja päätti yksimielisesti täydentää lausuntoluonnosta seuraavalla lauseella:

KUUMA-seutu näkee lisäksi, että kylien kehittämisen mahdollisuuksia tulee parantaa yleiskaavoituksen keinoin kasvavilla kaupunkiseuduilla, ilman asemakaavan tuomia velvoitteita kunnille.

Täydennetty lausuntoluonnos tallennetaan KUUMA-seudun yhteisenä lausuntona lausuntopalvelu.fi:hin.

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislaki

Johdanto

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee uutta kaavoitus- ja rakentamislakia. Uudella kaavoitus- ja rakentamislalla on tarkoitus korvata voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki. Lausuntopyyntö koskee myös samassa yhteydessä esitettyjä muutoksia eräisiin muihin lakeihin.

Voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki tuli voimaan vuoden 2000 alussa. Toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia maankäyttö- ja rakennuslain voimassaoloaikana ja myös näköpiirissä oleva kehitys haastaa uusiin toimiin. Uudella kaavoitus- ja rakentamislalla parannettaisiin sääntelyn vaikuttavuutta erityisesti ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi ja siihen sopeutumiseksi, kiertotalouden edistämiseksi, luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi, rakentamisen laadun parantamiseksi sekä alueidenkäytön ja rakentamisen päätösten ja tietosisällön valtakunnallisen digitaalisuuden mahdollistamiseksi.

Tausta

Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistuksen valmistelu käynnistettiin parlamentaarisesti keväällä 2018. Työ organisoitiin asettamalla työryhmä, parlamentaarinen seurantaryhmä ja laaja sidosryhmäfoorumi (ympäristöministeriön päätös 24.4.2018). Työryhmä nimitti lisäksi kuusi valmistelujaostoa, joissa oli jäsenenä ympäristöministeriön virkamiehiä ja pysyvinä asiantuntijoina sidosryhmäfoorumiin kuuluvien tahojen edustajia. Eduskuntavaalien jälkeen parlamentaarisen seurantaryhmän kokoonpano muuttui osittain (ympäristöministeriön päätös 26.6.2019). Toimielimet asetettiin 31.12.2021 asti. Valmistelun aikana järjestettiin lisäksi lukuisia seminaareja ja työpajoja sekä kuultiin laajasti eri sidosryhmien edustajia.

Lausuntopyynnön kohteena on ympäristöministeriön ehdotus uutta kaavoitus- ja rakentamislakia koskevaksi hallituksen esitysluonnokseksi.

Tavoitteet

Esityksen päätavoitteita ovat hallitusohjelman mukaisesti hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen ja digitalisaation

edistäminen. Tavoitteena on lisäksi muun muassa edistää kaavaprosessin sujuvuutta, vahvistaa kuntien maapolitiikkaa, parantaa ihmisten osallistumismahdollisuuksia, edistää rakentamisen luvissa ja ilmoituksissa yhden luukun periaatetta ja sähköistä asiointia sekä luoda rakennetun ympäristön valtakunnallinen digitaalinen rekisteri ja tietopalusta, joihin maankäyttöä ja rakentamista koskevat päätökset ja prosessit tukeutuvat.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausuntopalautteen käsittelyn helpottamiseksi ympäristöministeriö pyytää, että lausunto jaotellaan lausuntopyynnössä **ilmoitettujen väliotsikoiden mukaisesti**.

Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi.

Jos ette kuitenkaan voi antaa lausuntoanne lausuntopalvelu.fi:ssä, lausunto voidaan toimittaa myös sähköpostitse osoitteeseen kirjaamo@ym.fi.

Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut. Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan ympäristöministeriöön viimeistään tiistaina 7.12.2021 vastaamalla tähän lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön.

Valmistelijat

Lisätietoja asiasta antavat: Alueet ja yhdyskunnat yksikön päällikkö Anna-Leena Seppälä, anna-leena.seppala@gov.fi, 0295 250 242 ja Rakennukset ja rakentaminen yksikön päällikkö Kirsi Martinkauppi, kirsi.martinkauppi@gov.fi, 0295 250 177.

Linkit

<https://ym.fi/maankaytto-ja-rakennuslaki> - Lisätietoa maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksesta

<https://ym.fi/sv/markanvandnings-och-bygglagen> - Mer information om reformen av markanvändnings- och bygglagen

<https://mrluudistus.fi/> - Maankäyttö- ja rakennuslaki uudistuu

<https://mrluudistus.fi/sv/> - Markanvändnings- och bygglagen revideras

<https://ym.fi/hankesivu?tunnus=YM014:00/2018> - Linkki valtioneuvoston Hankeikkunaan

Länk till statsrådets tjänst för projektinformation (Hankeikkuna)

Liitteet:

[HE Kaavoitus- ja rakentamislaki.pdf](#)

[RP plan- och bygglagen.pdf](#)

[Pääasiallinen sisältö KRL inarinsaame.pdf](#)

[Pääasiallinen sisältö KRL koltansaame.pdf](#)

[Pääasiallinen sisältö KRL pohjoissaame.pdf](#)

[Lausuma Häkkänen.pdf](#)

[Lausuma Kuntaliitto.pdf](#)

[Uttalande Kommunförbundet .pdf](#)

[Lausuma Maakuntaliitot.pdf](#)

[Lausuma maa- ja metsätalousministeriö.pdf](#)

[Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsiksi.pdf](#) -
Lausuntopyyntö

[Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition med förslag till plan- och bygglag.pdf](#) - Begäran om utlåtande

Jakelu:

Aalto-yliopisto
Ahvenanmaan hallintotuomioistuin
Akaan kaupunki
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Alvar Aalto museo
Ammattiliitto Pro
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA
Asunto- toimitila- ja rakennuttajaliitto RAKLI
Auran kunta
Boverket, Sverige
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Elinkeinoelämän tutkimuslaitos
Energiateollisuus
Enonkosken kunta
Enontekiön kunta
Espoon kaupunki - Esbo stad
Espoon rakennusvalvontavirasto
Etelä-Karjalan liitto

Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Etelä-Pohjanmaan liitto
Etelä-Savon ELY-keskus
Etelä-Savon liitto
Etelä-Suomen aluehallintovirasto
Eurajoen kunta
Euran kunta
Europa Nostra Finland ry
Evijärven kunta
FiCom ry
Finanssiala ry
Fingrid Oyj
Forssan kaupunki
Green Building Council Finland
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helsingin hallinto-oikeus
Helsingin kaupunginmuseo
Helsingin rakennusvalvontavirasto
Helsingin seudun ympäristöpalvelut
Helsingin yliopisto
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Honkajoen kunta
Huittisten kaupunki
Humppilan kunta
Hyrnsalmen kunta
Hyvinkään kaupunki
Hämeen ELY-keskus
Hämeen liitto
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan hallinto-oikeus
Hämeenlinnan kaupunginmuseo
Hämeenlinnan kaupunki
Icomos Suomen Osasto ry
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki
Ilmajoen kunta

Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
Invalidiliitto
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Itä-Suomen aluehallintovirasto
Itä-Suomen hallinto-oikeus
Itä-Suomen yliopisto
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Joensuun museot
Joensuun rakennusvalvontavirasto
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juankosken kaupunki
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jyväskylän museot
Jyväskylän rakennusvalvonta
Jyväskylän yliopisto
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järvenpään kaupunki
K.H. Renlundin museo
Kaakkois-Suomi ELY-keskus
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun ELY-keskus
Kainuun liitto
Kainuun museo
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad

Kaupan keskusliitto KKL ry
Kaustisen kunta
KEHA-keskus
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki
Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Pohjanmaan liitto
Keski-Suomen ELY-keskus
Keskisuomen liitto
Keskuskauppakamari
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kiinteistöliitto
Kiinteistöyönantajat
Kilpailu- ja kuluttajavirasto
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkohallitus
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kohtuuhintaisten vuokra- ja asumisoikeustalojen omistajat - KOVA ry
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korkein hallinto-oikeus
Korkein oikeus
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kulttuuriympäristötutkimuksen seura ry
Kuluttajaliitto – Konsumentförbundet ry
Kuntarahoitus Oyj
Kuopion kaupunki
Kuopion kulttuurihistoriallinen museo
Kuopion rakennusvalvontavirasto
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta

Kuusamon kaupunki
Kymenlaakson liitto
Kymenlaakson museo
Kyyjärven kunta
Kärkölen kunta
Kärsämäen kunta
Lahden kaupunki
Lahden rakennusvalvonta
Laihian kunta
Lainsäädännön arviointineuvosto
Laitilan kaupunki
Lapin aluehallintovirasto
Lapin ELY-keskus
Lapin liitto
Lapin maakuntamuseo
Lapin yliopisto
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lappeenrannan museot
Lappeenrannan rakennusvalvontavirasto
Lappeenrannan teknillinen yliopisto LUT
Lapuan kaupunki
Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Liikenne- ja viestintäministeriö
Liikenne- ja viestintävirasto Traficom
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Lounais-Suomen aluehallintovirasto
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Luumäen kunta
Luvian kunta
LVI-Tekniset Urakoitsijat LVI-TU ry
Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto
Länsi-Uudenmaan museo
Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry
Maa- ja metsätalousministeriö
Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK

Maailman Luonnon Säätiö WWF
Maanmittausinsinöörien Liitto MIL
Maanmittauslaitos
Malax kommun - Maalahden kunta
Marttilan kunta
Maskun kunta
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Metsähallitus
Metsäteollisuus
Miehikkälän kunta
Mikkelin kaupunki
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Museo- ja tiedekeskus Luuppi
Museovirasto
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oikeuskanslerinvirasto
Oikeusministeriö
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
Oulaisten kaupunki
Oulun kaupunki
Oulun rakennusvalvontavirasto
Oulun yliopisto
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelkosenniemen kunta

Pellervo
Pellon kunta
Perhon kunta
Pertunmaan kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan ELY-keskus
Pirkanmaan liitto
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjanmaan liitto
Pohjois-Karjala liitto
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus
Pohjois-Pohjanmaan liitto
Pohjois-Savon ELY-keskus
Pohjois-Savon liitto
Pohjois-Suomen aluehallintovirasto
Pohjois-Suomen hallinto-oikeus
Poliisihallitus
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta
Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Porvoon museo
Posion kunta
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puolustusministeriö
Puumalan kunta
Puutuoteteollisuus ry
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Päijät-Hämeen liitto
Pälkäneen kunta
Pääesikunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIA
Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL
Rakennustaiteen Seura ry
Rakennustarkastusyhdistys RTY ry

Rakennusteollisuus RT
Rakennustietosäätiö RTS
Rakentamisen Laatu RALA ry
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Rovaniemen rakennusvalvontavirasto
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saamelaiskäräjät
Saamelaismuseum Siida
Saarijärven kaupunki
Sallan kunta
Salon kaupunki
Sastamalan kaupunki
Satakunnan ELY-keskus
Satakunnan liitto
Satakunnan museo
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonlinnan kaupunki
Savonlinnan maakuntamuseo
Savukosken kunta
Seinäjoen kaupunki
Seinäjoen museot
Senaatti
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta
Siilinjärven kunta
Simon kunta
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Sitra
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö

Sotkamon kunta
SPEK
Sulkavan kunta
Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK
Suomen Arkkitehtiliitto SAFA
Suomen arkkitehtuurimuseo
Suomen Kotiseutuliitto ry
Suomen Kulttuuriperintökasvatuksen seura ry
Suomen Kuntaliitto
Suomen Latu
Suomen Luonnonsuojeluliitto
Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys ry,
Suomen Metsäkeskus
Suomen museoliitto ry
Suomen ortodoksinen kirkko
Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RIL
Suomen Yrittäjät
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Suunnittelu- ja konsultointiyritykset SKOL
Svenska handelshögskolan Hanken
SYKE
Sysmän kunta
Sähkö- ja teleurakoitsijaliitto STUL ry
Säkylän kunta
Säteilyturvakeskus STUK
Taideyliopisto: Sibelius-Akatemia, Kuvataideakatemia,
Teatterikorkeakoulu
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Talotekninen teollisuus ja kauppa ry (Talteka)
Tammelan kunta
Tampereen kaupunki
Tampereen museo
Tampereen rakennusvalvontavirasto
Tampereen yliopisto
Teknologiateollisuus
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teräsrakenneyhdistys ry
Teuvan kunta
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki
Tornionlaakson museo
Traficom
Turun hallinto-oikeus
Turun kaupunki - Åbo stad

Turun museokeskus
Turun rakennusvalvontavirasto
Turun yliopisto
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Tukes
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Ulkoministeriö
Ulvilan kaupunki
Urjalan kunta
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenmaan ELY-keskus
Uudenmaan liitto
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaaan kunta
Vaasan hallinto-oikeus
Vaasan kaupungin museot
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Vaasan yliopisto
Valkeakosken kaupunki
Valtimon kunta
Valtion Taloudellinen tutkimuskeskus VATT
Vammaisfoorumi
Vammaisten oikeuksien neuvottelukunta VANE
Vanhustyön keskusliitto
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Vantaan rakennusvalvontavirasto
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen ELY-keskus
Varsinais-Suomen liitto
Vehmaan kunta
VERO
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vesilaitosyhdistys
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viherympäristöliitto
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Väylävirasto
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Yhdyskuntasuunnittelun seura YSS
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki

Ylöjärven kaupunki
Ympäristömerkintä Suomi Oy
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Åbo Akademi
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

Huomioita alueidenkäytön kokonaisuudesta (erityisesti luvut 1-16, 37-40)

Huomioita kaavojen toteuttamisen kokonaisuudesta (erityisesti luvut 1, 17-24, 37-40)

Huomioita rakentamisen kokonaisuudesta (erityisesti luvut 1, 25-36, 37-40)

Kysymyksiä lausunnonantajille

Lakiuudistuksen valmistelun aikana käydyissä keskusteluissa on ollut esillä myös maakuntakaavaa koskeva vaihtoehtoinen malli.

Vaihtoehtoisen mallin oleellisin ero lakiehdotukseen olisi se, että maakuntakaavan **oikeusvaikutuksia ei rajattaisi laissa** vaan maakuntakaava olisi nykyiseen tapaan kokonaisuudessaan oikeusvaikutteinen. Vaihtoehtoinen malli olisi oikeusvaikutusten osalta pääosin nykyisen lain kaltainen, mutta malli ei kuitenkaan sisältäisi nykyisen lain mukaista maakuntakaavan toteuttamisen edistämisvelvoitetta.

Myös vaihtoehtoisessa mallissa maakuntakaavassa olisi esitettävä aluerakenteen, liikennejärjestelmän ja liikenneverkon sekä viherrakenteen kehittämisen periaatteet, ja lisäksi maakuntakaavassa voitaisiin esittää myös muita maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia asioita. Vaihtoehtoisen mallin mukaan maakuntakaavassa esitettävistä asioista kuitenkin **rajattaisiin laissa nimenomaisesti pois yksittäisen kunnan yhdyskuntarakenne**. Yksittäisen kunnan yhdyskuntarakenteeseen kuuluvia asioita ei olisi siten mahdollista sisällyttää maakuntakaavaan vaan ne ratkaistaan kuntakaavoituksessa.

Lausunnonantajia pyydetään esittämään näkemyksensä myös vaihtoehtoisesta mallista.

Luonnoksessa ehdotetaan toteuttamismaksun (nykylain kehittämiskorvaus) maksuvelvollisuuden alarajaksi 250 kerrosneliömetriä (142 §). Tontinomistajan on maksettava maksu kunnalle, jos kunta vaatii maksun laissa säädetyin menettelyin. Jos asemakaavoituksen tuoma lisärakennusoikeus jää tätä pienemmäksi, ei maksuvelvollisuutta ole. Nykylaissa vastaava alaraja on 500 kerrosneliömetriä.

Lisäksi luonnoksessa esitetään maksun maksimimääräksi 70 %:ksi tontin arvonnoususta (144 §). Tontinomistajan olisi maksettava tämä määrä kunnalle, jos kunta vaatii maksua laissa säädetyin menettelyin. Maksun toisena ylärajana ovat nykyiseen tapaan ne kunnalle aiheutuvat yhdyskuntarakentamisen kustannukset, joita asemakaava-alueen toteuttaminen sille aiheuttaa.

Kunnanvaltuusto voi nykyiseen tapaan päättää, että kunnassa tai sen osa-alueella kerrosneliömetreihin perustuva alaraja on korkeampi ja maksun maksimimäärä matalampi kuin laissa säädetty.

Lain valmistelun aikana on ollut esillä muitakin raja-arvoja. Maksuvelvollisuuden syntymisen

rajan osalta esillä on ollut 0 - 500 kerrosneliömetriä ja arvonnousuun perustuvan maksun enimmäismäärän osalta 60 - 80 % . Mitä näistä pidätte sopivimpana?

Maksuvelvollisuuden alkamisen raja (kerrosneliömetriä)

- 0= ei rajaa
- 250 (esitys)
- 500 (nykylaki)
- Muu

Kunnalle maksettavan maksun maksimimäärä tontin arvonnoususta (% arvonnoususta)

- 60 (nykylaki)
- 70 (esitys)
- 80
- Muu

Erityisharkinta-alueen sijoittamisluvan lupaedellytyksissä ollaan palaamassa oikeusharkinnasta rakennuslain aikaiseen tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Miten lupaedellytykset pitäisi kirjoittaa, jotta:

- a. tuomioistuimen kannalta kunnan myöntämä lupa on mahdollista pitää voimassa eikä lupa mene valituksen johdosta nurin oikeudessa automaattisesti esimerkiksi siksi, että luvalla käsitellään vain yhden rakennuspaikan, eikä sitä ympäröivien alueiden tilanne?
- b. kunnan kannalta on mahdollista evätä lupa esimerkiksi siksi, että kyseinen rakentamisen lievealue on suunniteltava kaavoituksellisesti kokonaisuutena?

Miten päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuuta koskevan pykälän perustelut pitäisi kirjoittaa, jotta niistä kävisi kyllin selkeästi ilmi, että allianssimallin tai muiden yhteistoiminnallisten toteutusmuotojen käyttäminen on hankkeessa mahdollista?

Millaisia ja kuinka suuria taloudellisia vaikutuksia näette päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuun aiheuttavan kuluttajille?

Olennaisten teknisten vaatimusten vaatimustasoa ei ole lähtökohtaisesti muutettu kaavoitus- ja rakentamislaisissa lukuun ottamatta luonnonvalon johtamista asuintilaan. Miten asumista ja

majoitusta koskevia olennaisia teknisiä vaatimuksia pitäisi mielestänne muuttaa ottaen huomioon kalustettujen asuntojen vuokraus ja Airbnb-toiminta?

Millaisia vaikutuksia näette ehdotettujen muutosten aiheuttavan?

Voit jättää liitteitä lausunnon yhteyteen. Sallittuja tiedostoformaatteja ovat: pdf, doc, docx, xls, xlsx, ppt, pptx, csv, txt, rtf, zip, jpg, jpeg, png, gif and tif. Liitetiedostojen koko tulee olla pienempi kuin 50 Mb.

Damski Juhani
Ympäristöministeriö

Lehtinen Teppo
Ympäristöministeriö

KUUMA-kuntien lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi kaavoitus- ja rakentamislainsäädännön muuttamisesta

YLEISTÄ

Ympäristöministeriö on pyytänyt muiden muassa KUUMA-kunnilta lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi, joka koskee uutta kaavoitus- ja rakentamislakia. Samalla lausuntoja voivat antaa muutkin kuin lausuntopyynnön jakelussa mainitut. KUUMA-kunnat ovat halunneet antaa yhteisen lausunnon, jonka on valmistellut KUUMA-kaavoittajaryhmä.

Uudella kaavoitus- ja rakentamislainlailla on tarkoitus korvata voimassa oleva maankäyttö- ja rakennuslaki. Lausuntopyyntö koskee myös samassa yhteydessä esitettyjä muutoksia eräisiin muihin lakeihin. Esityksen päätavoitteita ovat hallitusohjelman mukaisesti hiilineutraali yhteiskunta, luonnon monimuotoisuuden vahvistaminen sekä rakentamisen laadun parantaminen ja digitalisaation edistäminen. Tavoitteena on lisäksi muun muassa edistää kaavaprosessin sujuvuutta, vahvistaa kuntien maapolitiikkaa, parantaa ihmisten osallistumismahdollisuuksia, edistää rakentamisen luvissa ja ilmoituksissa yhden luukun periaatetta ja sähköistä asiointia sekä luoda rakennetun ympäristön valtakunnallinen digitaalinen rekisteri ja tietopalvelu, joihin maankäyttöä ja rakentamista koskevat päätökset ja prosessit tukeutuvat.

Lausunto on pyydetty toimittamaan lausuntopalvelu.fi -palvelun kautta. Samasta osoitteesta löytyy lakiluonnos perusteluineen. Lausuntopyyntöön sisältyy seuraavat kysymykset:

- Huomioita alueidenkäytön kokonaisuudesta (erityisesti luvut 1–16, 37–40)
- Huomioita kaavojen toteuttamisen kokonaisuudesta (erityisesti luvut 1, 17–24, 37–40)
- Huomioita rakentamisen kokonaisuudesta (erityisesti luvut 1, 25–36, 37–40)
- Lakiuudistuksen valmistelun aikana käydyissä keskusteluissa on ollut esillä myös maakuntakaavaa koskeva vaihtoehtoinen malli, missä maakuntakaavan oikeusvaikutuksia ei rajattaisi laissa vaan maakuntakaava olisi nykyiseen tapaan kokonaisuudessaan oikeusvaikutteinen. Vaihtoehtoinen malli olisi oikeusvaikutusten osalta pääosin nykyisen lain kaltainen, mutta malli ei kuitenkaan sisältäisi nykyisen lain mukaista maakuntakaavan toteuttamisen edistämismaksua. Lausunnonantajia pyydetään esittämään näkemyksensä lakiluonnoksessa esitetyn mallin lisäksi myös vaihtoehtoisesta mallista.
- Pyydetään näkemystä luonnoksessa ehdotetun toteuttamismaksun (nykylain kehittämiskorvaus) maksuvelvollisuuden alarajasta 250 kerrosneliömetriä (142 §). Tontinomistajan on maksettava maksu kunnalle, jos kunta vaatii maksun laissa säädettyin menettelyin. Jos asemakaavoituksen tuoma lisärakennusoikeus jää tätä pienemmäksi, ei maksuvelvollisuutta ole. Nykyisissä vastaava alaraja on 500 kerrosneliömetriä.

- Erityisharkinta-alueen sijoittamislupa lupaedellytyksissä ollaan palaamassa oikeusharkinnasta rakennuslain aikaiseen tarkoituksenmukaisuusharkintaan. Miten lupaedellytykset pitäisi kirjoittaa, jotta: a) tuomioistuimen kannalta kunnan myöntämä lupa on mahdollista pitää voimassa eikä lupa mene valituksen johdosta nurin oikeudessa automaattisesti esimerkiksi siksi, että luvalla käsitellään vain yhden rakennuspaikan, eikä sitä ympäröivien alueiden tilanne? b) kunnan kannalta on mahdollista evätä lupa esimerkiksi siksi, että kyseinen rakentamisen lievealue on suunniteltava kaavoituksellisesti kokonaisuutena?
- Miten päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuuta koskevan pykälän perustelut pitäisi kirjoittaa, jotta niistä kävisi kyllin selkeästi ilmi, että allianssimallin tai muiden yhteistoiminnallisten toteutusmuotojen käyttäminen on hankkeessa mahdollista?
- Millaisia ja kuinka suuria taloudellisia vaikutuksia näette päävastuullisen toteuttajan toteutusvastuun aiheuttavan kuluttajille?
- Olennaisten teknisten vaatimusten vaatimustasoa ei ole lähtökohtaisesti muutettu kaavoitus- ja rakentamislainsäädäntöön ottamatta luonnonvalon johtamista asuintilaan. Miten asumista ja majoitusta koskevia olennaisia teknisiä vaatimuksia pitäisi mielestänne muuttaa ottaen huomioon kalustettujen asuntojen vuokraus ja Airbnb-toiminta?
- Millaisia vaikutuksia näette ehdotettujen muutosten aiheuttavan?

KUUMA-KUNTIEN LAUSUNTO

Alueidenkäytön kokonaisuus

Hallitusohjelmaan on kirjattu maankäyttö- ja rakennuslain uudistamisen tavoitteeksi muun muassa kuntien kaavamonopolin ja kaavahierarkian säilyttäminen, kaavaprosessin sujuvuuden edistäminen ja kuntien maapolitiikan vahvistaminen. Tavoitteet ovat kannatettavia, mutta kaavoitus- ja rakentamislain luonnos hallituksen esitykseksi ei täytä näitä tavoitetta.

Alueidenkäytön suunnittelujärjestelmä sisältää lakiluonnoksen mukaan valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, maakuntakaavan, yleiskaavan ja asemakaavan sekä uutena suunnitelmamuotona kaupunkiseutusuunnitelman. Kaupunkiseutusuunnitelma laadittaisiin nykyisin MAL-sopimusten piirissä oleville kaupunkiseuduille pakollisena suunnitelmamuotona, jolla ei olisi oikeusvaikutuksia. Kaupunkiseutujen aluerajaukset säädettäisiin valtioneuvoston asetuksella. Toisaalta lakiluonnoksessa esitetään maakuntakaavan oikeusvaikutuksia supistettavaksi.

Kaupunkiseutusuunnitelma

Lakiluonnoksen kaupunkiseutusuunnitelman on ilmeisesti ajateltu korvaavan kaupunkiseutujen nykyiset MAL-suunnitelmat, joiden laatiminen perustuu valtion ja seudun kuntien välisiin MAL-sopimuksiin. Helsingin seudulla MAL-suunnitelma on ollut toimiva ja ketterä väline kaupunkiseudun kehittämisessä ja suunnittelussa. Lisäksi MAL-suunnitelma ja maakuntakaava ovat muodostaneet Helsingin seudulla

toimivan ja oikeusvaikutuksiltaan selkeän kokonaisuuden. Maakuntakaavan oikeusvaikutusten säilyttäminen nykyisen MRL:n mukaisina varmistaa parhaiten maankäytön eri teemojen riittävän yhteensovittamisen.

Lakiluonnoksessa esitettyjä kaupunkiseutusuunnitelman pakollisuutta, aluerajauksen määrittämistä asetuksella sekä yksityiskohtaisesti määriteltä sisältöä ei voida pitää perusteltuna ratkaisuna. Kaupunkiseutujen maankäytön suunnittelun on säilyttävä vapaaehtoisena toimintana, jota kunnat voivat tehdä yhteistyössä esimerkiksi Helsingin seudun MAL-sopimusmenettelyyn liittyen. Suunnittelualueen rajausta ei pidä sitoa lakiin eikä asetukseen, vaan seudun kuntien pitää voida harkita kaupunkiseudun aluerajaus kulloisenkin tarpeen mukaan. Suunnittelun sisältöä ei myöskään pidä lukita liian tarkkaan, vaan sen on joustettava kaupunkiseudun kulloistenkin tarpeiden mukaan. Uusi suunnitelmataso tuo asetuksella määriteltäville kaupunkiseutujen kunnille uuden lakisääteisen tehtävän, mikä edellyttäne lisäresurssien varaamista kunnissa. Pahimmassa tapauksessa käy niin, että pakollisen kaupunkiseutusuunnitelman laatiminen ei korvaa MAL-suunnitelman laatimisen tarvetta, jolloin kunnat osallistuvat sekä kaupunkiseutusuunnitelman että MAL-suunnitelman laatimiseen.

Lakiluonnoksen pykälien mukaan kaupunkiseutusuunnitelmaa laadittaessa on noudatettava käytännössä samaa menettelyä kuin kaavoituksessa. Kaupunkiseutusuunnitelman selostukseen sovellettaisiin vastaavia vaatimuksia kuin kaavaselostuksessa yleensä. Suunnitteluprosessin sujuvuuden kannalta on tärkeää, että osallistumisen ja vaikutusten arvioinnin laajuus harkitaan tarkoin suunnitelman tarkoituksen ja tavoitteen mukaan sen sijaan, että noudatettaisiin sellaisenaan oikeusvaikutteisille kaavoille asetettuja vaatimuksia. Kun kaupunkiseutusuunnitelma on oikeusvaikutukseton, vaikutusten arvioinnin ja osallistamisen soveltaminen ovat varsin raskaita prosesseja suhteessa hyötyihin. Myös julkisen nähtäväksi asettamisen, saadun palautteen ja valitusoikeuden hyödyt jäisivät epäselviksi.

Kaupunkiseutusuunnitelman laatimisen kustannukset tulevat kuntien rasitteeksi ja lisäksi suunnitelman laatiminen edellyttäisi lisää henkilöresursseja kuntiin. MAL-suunnitelma on pystytty laatimaan MAL-sopimuskausien aikataulussa, mutta kaupunkiseutusuunnitelman aikataulu on todennäköisesti pidempi esimerkiksi laajemman kuulemisvelvoitteen vuoksi.

Maakuntakaava

Lakiluonnoksessa esitetty maakuntakaavan oikeusvaikutuksien karsiminen johtanee maakuntakaavan laatimisen yhteydessä laadittavien selvitysten karsimiseen. Tästä on seurauksena yleiskaavojen ja kaupunkiseutusuunnitelman laatimisen yhteydessä laadittavien selvitysten määrän lisääntyminen. Kunnille ei pidä siirtää tämänkaltaisia uusia tehtäviä, jotka kuuluvat ensisijaisesti maakuntakaavassa selvitettäviin asioihin. Ei ole hyväksyttävää, että maakuntakaavoja koskeva siirtymäsäännös vaikuttaisi taannehtivasti lainvoimaisiin maakuntakaavapäätöksiin.

Yleiskaava

Lakiluonnoksessa esitetystä yleiskaavan laatimisen ajaksi määrättävän rakennuskiellon ja toimenpiderajoituksen enimmäiskestoajan lyhentämisestä on luovuttava. Tässä on otettava huomioon myös lakiluonnoksen mukainen yleiskaavan roolin korostuminen, mikä tarkoittaa kunnille edellytettävien selvitysten määrän lisääntymistä.

Siirtymäsäännöksillä ei pidä muuttaa lainvoimaisten kaavojen oikeusvaikutuksia, kuten lakiluonnoksessa on esitetty. Esimerkiksi joidenkin Natura-alueiden toteutuskeinona ovat oikeusvaikutteiset osayleiskaavat. Tällöin kaavan oikeusvaikutusten karsimisella on vaikutusta myös Natura-alueiden suojelutavoitteiden toteutumiseen. Yleensäkin sellaisista siirtymäsäännöksistä, joilla muutetaan lainvoimaisten kaavojen oikeusvaikutuksia, on luovuttava, koska tämä johtaa pahimmillaan kaavan laatimisen perusteiden murenemiseen.

Asemakaava

Asemakaavoituksen osalta lakiluonnokseen kirjattu asemakaavan laatimisaloite (§ 49) on turha. Jo nyt kunnan jäsenellä ja maanomistajalla on kuntalain mukainen oikeus aloitteen tekemiseen. Myös aloitteen käsittelylle asetettu neljän kuukauden määräaika on tarpeeton, koska lakiluonnokseen sisältyy velvoite käsitellä aloite ilman aiheetonta viivytystä.

Maapolitiikka

Tälläkin hetkellä käytännössä kaikki maapolitiikkaan liittyvät päätökset julkaistaan tietoverkossa. Lakiluonnoksen esitys kuntakohtaisen maapolitiikan ohjelman laatiminen kuulemisineen ja valitusoikeuksineen sekä maapolitiikan raportointi- ja seurantavelvollisuus lisäävät kunnan lakisääteisiä velvollisuuksia ja siten edellyttävät lisäresursseja. Nykyinen maapolitiikan sääntely toimii hyvin eikä tarpeetonta raportointibyrokratiaa pidä lisätä.

Kaavojen toteuttamisen kokonaisuus

Katualueen ilmaislouvutusvelvollisuus on säilytettävä nykyisen MRL:n mukaisena. Lakiluonnoksen mukainen ilmaislouvutusvelvollisuuden poistaminen siirtäisi katualueen hankintakustannukset alueen kaikkien maanomistajien yhteisesti maksettavaksi osana kunnan perimää maankäyttömaksua. Vaihtoehtoisesti nousevat maanhankintakustannukset siirtyisivät kaikkien veronmaksajien yhteisesti maksettavaksi. Lisäksi ilmaislouvutusvelvollisuuden poistaminen viivästyttää kaavoitusta.

Kun määrätään maanomistajan kustannusvastuun määrää mitoitettuna osuutena kaavan tuomasta arvonnoususta, olisi jatkettava nykyisen käytössä olevan keskimääräiseen kustannustasoon pohjautuvan kustannustarkastelun käyttöä eikä

tehdä maankäyttösopimuskorvausten yksityiskohtaista määrittelyä kyseessä olevan kaavoitushankkeen kustannustarkastelun pohjalta.

Lakiluonnoksen haitankorvauksia koskevien säännösten perusteella jää epäselväksi, missä käytännön tilanteissa kunnalle syntyy korvausvelvollisuus. Korvaustilanteiden arvioidaan yleistyvän nykyisestä huomioiden erityisesti lakiluonnoksen 170 §:ssä ehdotettu korvaussäännös sekä lisäksi määräaikaisen haitan korvaamista koskevat laajennukset.

Yleisten alueiden suunnitteluun ja toteutukseen ehdotetaan lakiluonnoksessa sovellettavaksi nykyistä laajempia osallistamis- ja vuorovaikutusmenettelyjä. Lisäksi jatkossa säädettäisiin yleisten alueiden laatuvaatimuksista ja suunnittelusta nykyistä laajemmin. Tietomallimuodon vaatimus koskisi jatkossa myös yleisten alueiden suunnittelua. Nämä vaatimukset ovat uusia velvoitteita kunnille ja lisäävät siten merkittävästi resurssitarpeita.

Rakentamisen kokonaisuus

Lakiluonnoksen mukainen rakentamislupa koostuisi alueidenkäytöllisen tarkastelun vaiheesta (*sijoittamislupa*) ja olennaisten teknisten vaatimusten tarkastelun vaiheesta (*toteuttamislupa*). Kunta myöntäisi rakentamisluvan yhtenä päätöksenä, joka sisältää molemmat vaiheet tai luvan hakijan niin pyytäessä sijoittamisluvan ja toteuttamisluvan erikseen omilla päätöksillään. Koska alueidenkäytöllisen tarkastelun ja olennaisten teknisten vaatimusten tarkastelu vaativat erilaista ammattitaitoa, on perusteltua, että kunta voisi edelleenkin päättää, milloin käytetään yksivaiheista päätöksentekoa ja milloin kaksivaiheista. Näin myös kunnan päätösvaltaa tehtävien hoidon organisoinnista ei kavennettaisi. Tässä yhteydessä on myös huomattava, että lakiluonnoksen mukaan yksivaiheinen päätöksentekomenettely olisi mahdollista vain sellaisissa hankkeissa, jotka eivät edellyttäisi lakiluonnoksen 219 §:n mukaista poikkeamislupaa. Suurin osa rakentamisesta tapahtuu voimassa olevan asemakaavan mukaisesti eikä rakentamisluvan kaksivaiheisuus tuo näihin hankkeisiin lisäarvoa.

Rakentamisen ohjaus ja lupajärjestelmä

Lakiluonnoksen mukainen siirtyminen tietomallipohjaiseen lupakäsittelyyn on kannatettavaa. Uudistus luo hyvät edellytykset valtakunnallisesti yhdenmukaisemmille säädöstulkinnolle sekä sujuvammalle lupakäsittelylle. Jatkossa annettavat alempiasteiset säädökset tulee antaa siten, että suunnitelmien säädöstenmukaisuus voidaan tarkastaa koneellisesti. Tietomallipohjainen lupakäsittely tarvitsee tuekseen laadukkaan ja visuaalisesti riittävän korkeatasoisen 3D-kaupunkimallin. Tämän luomisessa maanmittauslaitoksella on tärkeä rooli.

Kaavoitus- ja rakentamislain on mahdollistettava kuntien rakennusvalvontojen yhteistyö sekä kannustettava kuntia siihen. Rakennusvalvonnan jakaminen tavanomaisen tasoiseen ja vaativaan on perusteltua. KUUMA-kuntien näkemyksen

mukaan vaativan tason rakennusvalvonta tulee voida saavuttaa myös sopimusteitse useamman kunnan yhteistyöllä. Yhteinen sähköinen alusta antaa tämän tyyppiselle yhteistyölle jo nyt hyvät mahdollisuudet. Kulloisenkin hankkeen asiantuntevan käsittelyn kannalta on tärkeää, että lupakäsittelyyn ja rakennustyön aikaiseen valvontatyöhön osallistuu riittävän ammattitaitoisia henkilöitä ovatpa ne minkä kunnan palveluksessa tahansa.

Toimivassa kuntayhteistyössä tavanomainen rakennusvalvonta voi auttaa myös vaativan tasoisia rakennusvalvontoja. Asiakkaat hyötyvät sujuvista lupaprosesseista, kun resursseja ja asiantuntemusta voidaan jakaa nykyistä tasaisemmin alueellisesti ja valtakunnallisesti. Toisaalta esitettyyn malliin liittyy merkittäviä ratkaisemattomia kysymyksiä ja epäselvyyksiä liittyen esimerkiksi asiantuntija-avun saatavuuden varmistamiseen, kustannusvaikutuksiin sekä päätöksenteon virkavastuuseen.

Arvioitaessa rakennusvalvonnan asiantuntemusta vaativan tasoiseksi, tulee voida ottaa huomioon myös kunnan muissa yksiköissä oleva asiantuntemus ja yksiköiden välinen toimiva yhteistyö. Esimerkiksi arkkitehtiosaamista rakennusvalvonta voi saada kaupunkikuvallisesti merkittävimmissä kohteissa esimerkiksi kaavoitukselta.

Sujuvan kuntayhteistyön tueksi ja varmistamiseksi rakennettuun ympäristöön liittyvät rekisteritiedot, selvitykset, jne. on oltava ylikunnallisesti helposti saatavissa. Valtakunnallisen rakennetun ympäristön rekisterin odotetaan täyttävän tämän tarpeen. Tähän liittyy kuitenkin paljon ratkaisemattomia kysymyksiä.

Lakiluonnoksen lähtökohta, jossa toimenpide- ja rakennuslupa yhdistetään, on kannatettavaa, koska tähänkin asti niiden rajapinta on ollut häilyvä ja asiakkaan kannalta osin merkityksetön. Lupakynnyksen nostamisen myötä lupahakemusten määrä vähenee, jolloin rakennusvalvonta voi resursoida ja keskittyä paremmin vaikutuksiltaan merkittävimpiin hankkeisiin.

Rakennusvalvontaprosessien sujuvuutta lisäisi huomattavasti, mikäli myös tavanomaisista suunnittelijoista ja työnohtajista luodaan valtakunnallinen rekisteri. Tavanomaisia suunnittelukohteita on kuitenkin määrällisesti kaikkein eniten.

Rakennustarkastajaksi päteväksi tulisi hyväksyä myös vaativien tai poikkeuksellisen vaativien kohteiden lupakäsittelijänä tai tarkastajana toimineet henkilöt. Lainsäädännön edellyttämään lisäkoulutukseen tulisi saada valtion tukea.

Rakennusjärjestyksen toimittamisessa rakennetun ympäristön tietojärjestelmään liittyy samoja epävarmuuksia kuin muidenkin tietojen toimittamiseen eikä kustannusvaikutuksista näin ollen ole tietoa. Lisäksi saatetaan joutua tilanteeseen, jossa ollaan liiaksi isojen tietojärjestelmätoimittajien varassa.

Lakiluonnoksen pykälässä 208 on määritelty tarkasti, millaisille rakennuksille tarvitaan rakentamislupa ja millaisille ei lupaa tarvita. Kuitenkin kunnat ovat erilaisia ja kunnissa on erilaisia alueita, jolloin kuntien rakennusjärjestyksillä pitäisi olla mahdollisuus määritellä tarkemmin luvanvaraisuudesta.

Maakuntakaava ja sen vaihtoehtoinen malli

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen valmistelun aikana käydyissä keskusteluissa on ollut esillä myös maakuntakaavaa koskeva vaihtoehtoinen malli.

Lausunnonantajia on pyydetty esittämään näkemyksensä myös vaihtoehtoisesta mallista.

Vaihtoehtoisen mallin oleellisin ero lakiluonnoksessa esitettyyn olisi se, että maakuntakaavan oikeusvaikutuksia ei rajattaisi laissa vaan maakuntakaava olisi nykyiseen tapaan kokonaisuudessaan oikeusvaikutteinen. Vaihtoehtoinen malli olisi oikeusvaikutusten osalta pääosin nykyisen lain kaltainen, mutta malli ei kuitenkaan sisältäisi nykyisen lain mukaista maakuntakaavan toteuttamisen edistämisvelvoitetta.

Lakiluonnoksen vaihtoehtoisessa mallissa maakuntakaavassa olisi esitettävä aluerakenteen, liikennejärjestelmän ja liikenneverkon sekä viherrakenteen kehittämisen periaatteet. Lisäksi maakuntakaavassa voitaisiin esittää myös muita maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia asioita.

Vaihtoehtoisen mallin mukaan maakuntakaavassa esitettävistä asioista kuitenkin rajattaisiin laissa nimenomaisesti pois yksittäisen kunnan yhdyskuntarakenne. Yksittäisen kunnan yhdyskuntarakenteeseen kuuluvia asioita ei olisi siten mahdollista sisällyttää maakuntakaavaan vaan ne ratkaistaan kuntakaavoituksessa.

KUUMA-kuntien näkemys on, että maakuntakaavaa koskevaa nykyisen maankäyttö- ja rakennuslain mukainen säätely on todettu toimivaksi ja siten KUUMA-kunnat edellyttää, että nykyistä maankäyttö- ja rakennuslakia ei muuteta. Nykyisen lain säätelämä maakuntakaava on mahdollista laatia kulloisenkin suunnittelutarpeen mukaan joustavasti ja riittävällä oikeusvaikutuksilla. Myös maakuntakaavan oikeusvaikutuksien rajaamisella saatetaan laajentaa kuntakaavoituksen selvitysvelvollisuuksia, mikä osaltaan lisää kuntakaavoituksen kustannuksia. Sille, että viranomaisilta poistettaisiin maakuntakaavan toteuttamisen edistämisvelvollisuus, ei ole perusteita.

Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus perustuu vuonna 2014 valmistuneeseen maankäyttö- ja rakennuslain arviointiin. Maakuntakaavoitus on tuon jälkeen kehittynyt aiempaa selvästi nopeammaksi ja sujuvammaksi ettenkin ympäristöministeriön vahvistusmenettelyn poistuttua. Lisäksi seudullisten MAL-suunnitelmien ja maakuntakaavojen samanaikainen laatiminen on mahdollistanut niiden yhteensovittamisen.

Erityisharkinta-alueen sijoittamisluvan lupaedellytykset

Nykyisten suunnittelutarvealueiden (MRL 16 §) sijaan lakiluonnoksessa esitetään otettavaksi käyttöön erityisharkinta-alue. Rakentamisluvan myöntäminen erityisharkinta-alueelle edellyttäisi sijoittamislupaa nykyisen suunnittelutarveratkaisun sijaan. Sijoittamisluvan edellytykset poikkeaisivat nykyisessä laissa säädetyistä edellytyksistä. Varsinkin lakipykälien yksityiskohtaiset perustelut johtavat suunnittelemattoman asutuksen tiivistymiseen ja laajenemiseen. Maankäyttö ja rakennuslain 137 §:n mukaisiin rakennusluvan erityisiin edellytyksiin suunnittelutarvealueella ei ole perusteltu muutostarpeita.

Lakiluonnoksessa poikkeamisluvasta säädettäisiin omassa pykälässään ja se olisi oma hallintopäätöksensä. Erityisharkinta-alueen sijoittamisluvan kunta myöntäisi olennaisten teknisten vaatimusten tarkastelun (toteuttamisluvan) yhteydessä. Hakijalla olisi kuitenkin mahdollisuus pyytää sijoittamisluvan ja toteuttamisluvan päättämistä erikseen omilla päätöksillä. Vaikka nykyinen maankäyttö- ja rakennuslaki antaa mahdollisuuden suunnittelutarveratkaisupäätöksen tekemiseen rakennuslupapäätöksen yhteydessä, on erillinen menettely käytössä suurimmassa osassa kunnista. Sijoittamis- ja toteuttamisluvan edellytysten arviointi vaativat erilaista osaamista ja pääsääntönä pitäisikin olla alueidenkäytöllisten ja teknisten vaatimusten tarkastelut niin, että jatkossakin olisi kunnassa mahdollista päättää niistä erillisinä menettelyinä.

Poikkeamisluvan voisi lakiluonnoksen mukaan myöntää myös sijoittamisluvan edellytyksistä. Poikkeamismahdollisuus ei kuitenkaan koskisi asemakaavan laatimista koskevia sijoittamisluvan edellytyksiä erityisharkinta-alueella. Poikkeamislupaa käsiteltäisiin rakentamisluvasta erillisellä menettelyllä. Nykyinen järjestelmä, jossa poikkeamista ei voida myöntää rakennusluvan erityisistä edellytyksistä, on pidettävä tässä suhteessa tarkoituksenmukaisempänä ja selkeämpänä.

Ehdotettujen muutosten vaikutukset

Lakiluonnos sisältää lukuisia muutoksia, jotka tarkoittaisivat kuntien kannalta raskaampia menettelyitä, prosessien hidastumista, selvityselvoitteiden laajentumista sekä lisäresursoinnin tarpeita. Hallinnollisesti tämä tarkoittaa merkittäviä taloudellisia vaikutuksia kunnille.

Lakiluonnoksen mukaiset muutokset verrattuna MRL:iin vaikuttavat kuntien toimintaan monella tavalla. Esitetyt muutokset edellyttävät kunnissa muutoksia esimerkiksi hallintosääntöihin ja rakennusjärjestykseen sekä mahdollisesti organisaatioon. Tietojärjestelmiä täytyy uusia ja päivittää ja erilaisia prosesseja on uudistettava. Kaavojen sekä muiden suunnitelmien tietomallimuotoisena laatimisen vaikutuksia on vaikea arvioida, koska tietomallivaatimuksista ei ole tällä hetkellä riittävästi tietoa, mutta joka tapauksessa muutoksista aiheutuu merkittäviä lisäkustannuksia ja henkilöresurssitarpeita. Lisäksi rakennetun ympäristön tietojärjestelmän toteutuminen on epävarmaa ja sen valmisteluun liittyy useita

lainsäädännöllisiä ja toiminnallisia haasteita. Esitetty toteutusmalli ei ratkaise aitoja valtakunnallisen tiedonhallinnan ongelmia vaan lisää niitä ja aiheuttaa päällekkäistä työtä.

Lakiluonnos yhdessä lunastuslain lausunnolla olevan lakiluonnoksen kanssa murentaa kuntien mahdollisuuksia harjoittaa tarkoituksenmukaista maapolitiikkaa (mukaan lukien maanhankinta kaupoin ja lunastuksin) sekä vaikeuttaa yleisten alueiden hankintaa kunnalle.

Lopuksi

On perusteltua, että alueidenkäyttöä ja rakentamista ohjaavassa lainsäädännössä otetaan huomioon entistä vahvemmin ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen sekä digitalisaatio eli alueidenkäytön suunnittelun ja rakentamisen ohjaamisen tietomallipohjaisuus. Nykyistä hyvin toimivaa maankäyttö- ja rakennuslakia pitää kehittää täydentämällä nykyistä lakia ilman kokonaisuudistusta. Ehdotetut muutokset vaikeuttavat kuntien edellytyksiä huolehtia kestävästä yhdyskuntien kehittämisestä.

Lakiluonnokseen sisältyvää aiempaa laajempaa tiedottamisvelvollisuutta kaavoituksen eri vaiheissa ei voida pitää perusteltuna ratkaisuna. Tiedottamista koskeva lakiluonnoksen pykälä on epäselvästi kirjoitettu ja tulkintakysymykset ratkaistaan viime kädessä oikeustapauksissa, joita joudutaan odottamaan lain voimaantulon jälkeen useitakin vuosia.

Lakiluonnoksen sekavuus vaikeuttaa vaikutusten arviointia. Lisäksi tavoitteiden toteutuminen jää epäselväksi.

Jotta lainsäädäntökokonaisuuden arvioiminen olisi mahdollista, olisi lainvalmistelun rinnalla pitänyt olla mahdollisuus tutustua ja esittää kommentteja myös asetustasoiseen sääntelyn luonnosteltuun sisältöön.

KUUMA-kuntien näkemyksen mukaan nykyinen maankäyttö- ja rakennuslaki on edelleen toimiva, eivätkä lakiluonnoksessa esitetyt muutokset yhteisvaikutukseltaan sitä paranna. Ilmastomuutoksen hillintä ja ilmastonmuutokseen sopeutuminen sekä hiilineutraalisuustavoitteet voidaan ottaa huomioon lisäämällä ne nykyiseen maankäyttö- ja rakennuslakiin.

KUUMA-kunnat esittää edellä olevan perusteella, että kaavoitus- ja rakentamislain valmistelu keskeytetään.

§ 42 KUUMA-seutu liikelaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelma 2022

KER/2720/00.01.02/2021

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021 § 42

KUUMA komissio 2.11.2021/§ 5

Yhteistyöjohtaja Antti Kuusela selostaa liikelaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman (TTS) kehyksen perusteita vuodelle 2022.

Liitteet:

KUUMA-seutu liikelaitoksen Toimintasuunnitelma ja talousarvio 2022 (25 sivua)
Talousarviosuunnitelma 2022-2024 (Keravan kaupunki)

Esitys:

Komissio hyväksyy osaltaan KUUMA-seutu liikelaitoksen TTS2022-kehyksen ja päättää esittää sen KUUMA-johtokunnan hyväksyttäväksi. KUUMA-johtokunnasta asia siirtyy Keravan kaupunginhallituksen käsitte-lyyn 29.11.2021 ja Keravan kaupunginvaltuuston käsittelyyn 13.12.2021.

Päätös:

KUUMA-komissio hyväksyi osaltaan KUUMA-seutu liikelaitoksen TTS2022-kehyksen ja päätti esittää sen KUUMA-johtokunnan hyväksyttäväksi. KUUMA-johtokunnasta asia siirtyy Keravan kaupunginhallituksen käsitte-lyyn 29.11.2021 ja Keravan kaupunginvaltuuston käsittelyyn 13.12.2021.

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021

Yhteistyöjohtaja Antti Kuusela selostaa liikelaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman (TTS) kehyksen perusteita vuodelle 2022.

Liitteet

KUUMA_TTS2022_Toimintasuunnitelma ja talousarvio

Päätösehdotus

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta hyväksyy KUUMA-seutu liikelaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman 2022 ja päättää esittää sen Keravan kaupunginhallituksen käsittelyyn 29.11.2021 ja Keravan kaupunginvaltuuston käsittelyyn 13.12.2021.

Päätös

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta päätti hyväksyä KUUMA-seutu liikelaitoksen toiminta- ja taloussuunnitelman 2022 ja päätti esittää sen Keravan

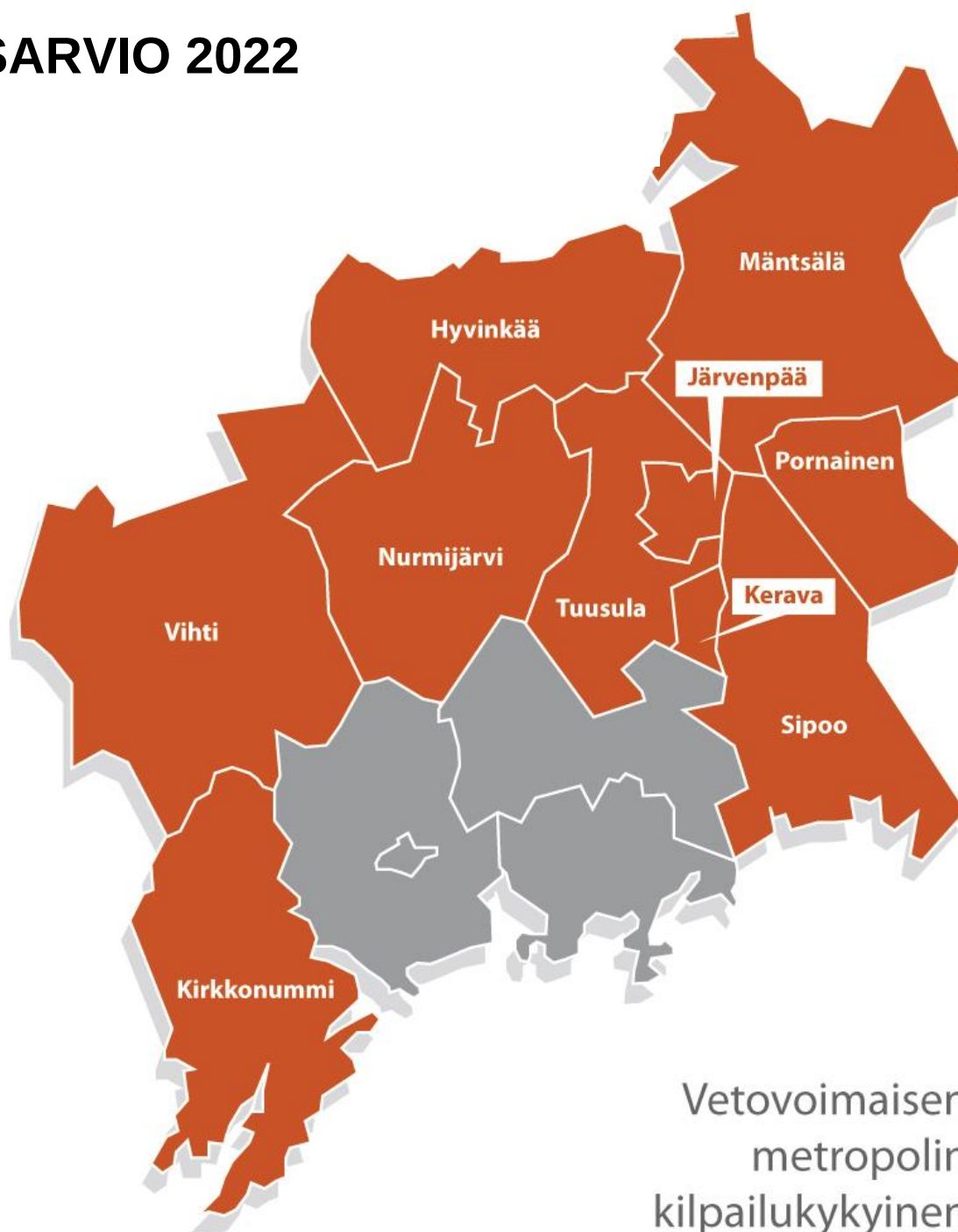

kaupunginhallituksen käsittelyyn 29.11.2021 ja Keravan kaupunginvaltuuston käsittelyyn 13.12.2021.

**Päätöksen
täytäntöönpano**

Ote:
Keravan kaupunginhallitus

KUUMA-SEUTU LIIKELAITOKSEN TOIMINTASUUNNITELMA JA TALOUSARVIO 2022

Vetovoimaisen
metropolin
kilpailukykyinen
KUUMA-seutu

kuuma.fi

SISÄLTÖ

Yhteistyöjohtajan tervehdys	3
1. KUUMA-YHTEISTYÖ	4
1.1 KUUMA-yhteistyön tarkoitus ja organisointi	4
1.2 Toimintasuunnitelman ja talousarvion lähtökohdat	4
2. KUUMA-SEUTU JA MUUTTUVA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	5
2.1 KUUMA-kuntien kuvaus	5
2.2 Hallinnon rakenteiden kehittäminen	9
2.2.1 Maakunta- ja sote-uudistus	9
2.2.2 Metropolipolitiikka	9
2.3 Maankäyttö, asuminen ja liikenne (MAL)	9
2.3.1 Helsingin seudun MAL-suunnittelu (MAL 2023)	9
2.3.2 Helsingin seudun MAL-sopimus 2020–2031	10
2.3.3 Liikenne	11
2.4 Muut seutuun vaikuttavat suunnitelmat	12
2.4.1 Uusimaa-kaava 2050	12
2.4.2 Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma (Liikenne 12)	12
2.4.3 Valtion väyläverkon investointiohjelma	12
3. KUUMA-SEUDUN PERUSTOIMINTA	13
3.1 Kuuma-työryhmät sekä niiden toimintasuunnitelmat 2022	13
3.1.1 Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä (KIKY)	14
3.1.2 Kaavoitusryhmä	14
3.1.3 Asuntoryhmä	15
3.1.4 Liikenneryhmä	15
3.1.5 Ilmastoryhmä	16
3.1.6 Nuorten KUUMA	16
4. KUUMA-SEUDUN HANKE- JA PROJEKTITOIMINTA	17
4.1. Uutta liiketoimintaa luovat toimenpiteet (WIMMA)	17
4.2 Datan ja analytiikan avulla viisautta liiketoimintaan (alustava hanke)	17
4.3 Helsinki Ring of Industry (HRI)	19
4.4 liiketoimintaekosysteemi (HRI)	19
4.5 kiertotalouslaakso (alustava hanke)	19
4.6 MAL 2023 -suunnittelu	21
5. LIIKELAITOKSEN TALOUS	22
5.1 Liikelaitoksen talousarvio lukuina	22
5.2 Kuntien maksuosuudet 2021	23

YHTEISTYÖJOHTAJAN TERVEHDYS

KUUMA-SEUTU JUHLII 20-VUOTISTA TAIVALTAAN MUUTTUVASSA TOIMINTAYMPÄRISTÖSSÄ

KUUMA-yhteistyö alkoi nykyisessä muodossaan vuonna 2002, joten tänä vuonna tulee täyteen 20 vuotta uudenlaista ja menestyksellistä kuntayhteistyötä. Juhlan keskellä seutua haastavat monenlaiset muutosprosessit. Suurin niistä liittyy hyvinvointialueita koskevien päätösten toimeenpanoon. Vuodesta 2023 alkaen nykyiset KUUMA-kunnat sijoittuvat neljään eri hyvinvointialueeseen.

Vaikuttaako muutos KUUMA-seudun muuhun yhteistyöhön, se jää nähtäväksi. Toistaiseksi seutu jatkaa yhteistä edunvalvontaa ja pyrkii vahvistamaan seudun kuntien elinvoimaa yhteisillä hankkeilla ja yhteistyöllä elinkeinomarkkinoinnin osalta.

Kaikki toimenpiteet sekä hanke- ja työryhmätoiminta tähtäävät seudun kilpailukyvyyn, tunnettuuden ja edunvalvonta-aseman vahvistamiseen kuntiin vaikuttavissa muutosprosesseissa.

KUUMA-seutu pyrkii vaikuttamaan muun muassa käynnissä olevaan monialaisten maakuntien valmisteluun. Päättävöitteenä on rajoittaa hyvinvointialueiden (maakunnat) toiminta tiukasti sosiaali- ja terveydenhuoltoon ja ensihoitoon.

MAL 2023 -suunnittelu on päässyt vauhtiin ja KUUMA-seutu osallistuu siihen aktiivisesti. Tällä kierroksella KUUMA-seudun tukena M- ja A-asioiden (maankäyttö ja asuminen) valmistelussa on Uudenmaan liitto. Erityisenä edunvalvontatavoitteena on vaikuttaa mahdollisen ruuhkamaksulainsäädännön valmisteluun sekä viime kädessä torjua lain suomien valtuuksien käyttöönotto Helsingin seudulla.

TechVillan toteuttama WIMMA-hanke (We Master the IoT, Internet of Things) päättyy keväällä 2022. Sillä on edistetty pk-yritysten liiketoimintaa digitaalisuutta hyödyntämällä ja vahvistettu seudun kiinnostavuutta sijoittautumiskohteena niin kansainvälisten kuin kotimaisten yritysten silmissä. Kansainvälisten investointien houkutteluun painottuva Helsinki Ring of Industry-jatkohanke on keskiössä. Yhteistyötä pääkaupunkiseudun kanssa tonttimarkkinoinnin osalta jatketaan tiiviisti. TechVilla on valmistellut WIMMA-hankkeelle jatkoa hieman eri painotuksilla sekä tavoitteilla. Tätä koskeva hanke pyritään saamaan EAKR-rahoituksen piiriin alkuvuonna 2022. Green Net Finlandin valmisteleva, kiertotaloutta edistävä Uudenmaan kiertotalouslaakso-hanke pyritään niin ikään saamaan EAKR-rahoituksen piiriin ja KUUMA-seutu on mukana mahdollisessa hankkeessa yhteistyökumppanina.

Antti Kuusela
Yhteistyöjohtaja

1. KUUMA-YHTEISTYÖ

Keski-Uudenmaan kunnat Tuusula, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä ja Nurmijärvi aloittivat aiempaa laajemman yhteistyön vuonna 2002. Pornainen liittyi KUUMA-seutuun vuonna 2005. Sipoo, Kirkkonummi, Vihti ja Hyvinkää lähtivät mukaan vuonna 2011. Yhteistyön tavoitteena on seudun edunvalvonta-aseman, elinvoimaisuuden ja kilpailukyvyn vahvistaminen.

1.1 KUUMA-YHTEISTYÖN TARKOITUS JA ORGANISOINTI

Kunnat käyttävät ylintä päätösvaltaa KUUMA-yhteistyössä. Kuntalaissa tarkoitetulla, 1.1.2013 voimaan tulleella yhteistoimintasopimuksella sopijakuntien yhteinen edunvalvonta on järjestetty Keravan kaupungin (isäntäkaupunki) organisaation osana liikelaitosmuodossa.

Keravan kaupunginvaltuusto asettaa kahdeksi vuodeksi kerrallaan KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunnan, joka toimii Keravan kaupunginhallituksen alaisena kuntalain mukaisena jäsenkuntien yhteisenä toimielimenä. Liikelaitoksen johtoryhmänä toimii KUUMA-komissio. Komission jäseninä ovat KUUMA-kuntien kaupungin- ja kunnanjohtajat sekä liikelaitoksen johtaja. Komissio johtaa KUUMA-yhteistyön operatiivista toimintaa liikelaitoksen johtokunnan linjausten mukaisesti.

KUUMA-yhteistyön kustannukset jaetaan jäsenkuntien kesken asukasluvun perusteella.

Vuoden 2022 puheenjohtajakuntana toimii Kerava ja varapuheenjohtajana Kirkkonummi.

1.2 TOIMINTASUUNNITELMAN JA TALOUSARVION LÄHTÖKOHDAT

KUUMA-johtokunta hyväksyy liikelaitoksen toimintasuunnitelman ja talousarvion, jossa esitetään yhteistyön sisältö ja rahoitus. Keravan kaupunginvaltuusto asettaa ja hyväksyy KUUMA-seutu liikelaitoksen toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet johtokunnan esityksestä. Liikelaitoksen toimintasuunnitelma ja talousarvio lähetetään vuosittain muihin KUUMA-kuntiin tiedoksi. Taloudenhoitoon liittyvissä asioissa noudatetaan Kuntalain 9 luvun määräysten ohella Keravan kaupungin hallintosääntöä.

2. KUUMA-SEUTU JA MUUTTUVA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

KUUMA-seudun kehitykseen vaikuttavat merkittävästi toimintaympäristön muutokset ja seudun omat erityispiirteet. Uudenmaan liiton erityisasiantuntija Johannes Herala kuvaa KUUMA-kuntia erilaisten tunnuslukujen muodossa.

2.1 KUUMA-KUNTIEN KUVAUS ¹

KUUMA-seudun väkiluvun kasvu kiihtynyt entisestään

Tilastokeskuksen väestön ennakkotietojen mukaan KUUMA-seudulla asui vuoden 2021 elokuussa 330 264 henkilöä. Kuluvan vuoden aikana väestönkasvu on kiihtynyt selvästi edellisestä vuodesta. Elokuun loppuun mennessä väestö oli kasvanut jo 2 900 asukkaalla, kun se vuoden 2020 aikana kasvoi kokonaisuudessaan 3 165 asukkaalla. Suhteellisesti väestö on kasvanut vuoden 2021 aikana 1,2 prosenttia, mikä on selvästi enemmän kuin pääkaupunkiseudun 0,4 prosentin kasvu. Väestönkasvusta 17 prosenttia on muodostunut luonnollisesta väestönkasvusta, 64 prosenttia kuntien välisestä nettomuutosta ja 20 prosenttia nettomaahanmuutosta. Väkiluku on myös kasvanut kuluvana vuonna kaikissa alueen kunnissa. Suhteellisesti väkiluku on kasvanut nopeimmin Sipooossa ja määrällisesti eniten Järvenpäässä.

Taulukko 1. KUUMA-kuntien väkiluku ja väkiluvun muutos 08/2020–08/2021 (Lähde: Tilastokeskus)

Alue	Väkiluku		Muutos 08/2020–08/2021	
	08/2020	09/2021	Abs.	%
Hyvinkää	46 641	46 736	95	0,2 %
Järvenpää	44 047	45 002	955	2,2 %
Kerava	37 093	37 207	114	0,3 %
Kirkkonummi	40 024	40 406	382	1,0 %
Mäntsälä	20 732	20 881	149	0,7 %
Nurmijärvi	43 345	44 066	721	1,7 %
Pornainen	5 049	5 086	37	0,7 %
Sipoo	21 546	22 125	579	2,7 %
Tuusula	38 653	39 472	819	2,1 %
Vihti	29 099	29 283	184	0,6 %
KUUMA-seutu	326 229	330 264	4 035	1,2 %

¹ Erityisasiantuntija Johannes Herala, Uudenmaan liitto, sivut 5–8, pois lukien taulukko 2: laatija yhteistyöjohtaja Antti Kuusela

Taulukko 2. KUUMA-seudun väkiluvun muutos vv. 2001–2021 (Lähteet: Tilastokeskus ja Uudenmaan liitto)

Alue	Väkiluku		Muutos 2001–2021	
	2001	09/2021	Abs.	%
Hyvinkää	42 736	46 736	4 000	9,4 %
Järvenpää	36 380	45 002	8 622	23,7 %
Kerava	30 482	37 207	6 725	22,0 %
Kirkkonummi	30 274	40 406	10 132	33,5 %
Mäntsälä	16 908	20 881	3 973	23,5 %
Nurmijärvi	34 029	44 066	10 037	29,5 %
Pornainen	4 186	5 086	900	21,5 %
Sipoo	17 760	22 125	4 365	24,6 %
Tuusula	32 915	39 472	6 557	20,4 %
Vihti	24 214	29 283	5 062	20,9 %
KUUMA-seutu	270 064	330 264	60 200	22,2 %

Laatija: yhteistyöjohtaja Antti Kuusela

Väestö keskimääräistä nuorempaa

KUUMA-seudun väestön ikärakenne on selvästi nuorempi kuin koko maassa keskimäärin. Vuonna 2020 alle 15-vuotiaiden väestöosuus oli KUUMA-seudulla 17,7 prosenttia, kun se koko maassa oli 15,6 prosenttia. Myös 65 vuotta täyttäneiden osuus oli selvästi matalampi kuin Suomessa keskimäärin. KUUMA-kunnista alle 15-vuotiaiden suhteellinen osuus oli korkein Nurmijärvellä ja matalin Hyvinkäällä. 65 vuotta täyttäneiden osalta seudun korkein osuus löytyi Hyvinkäältä ja matalin Pornaisista.

Taulukko 3: Väestön ikärakenne vuonna 2020 (Lähde: Tilastokeskus)

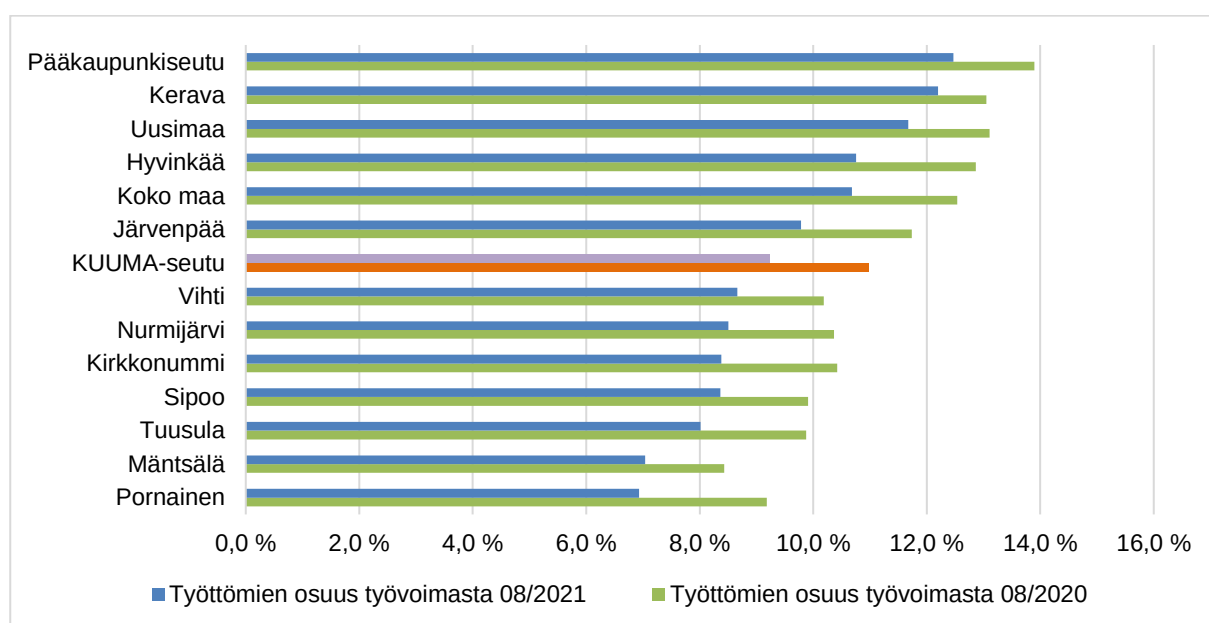
Alue	Alle 15-vuotiaat	15–64-vuotiaat	65 vuotta täyttäneet
Hyvinkää	15,1 %	62,2 %	22,7 %
Järvenpää	16,8 %	64,3 %	18,9 %
Kerava	16,3 %	63,8 %	19,9 %
Kirkkonummi	19,0 %	64,1 %	16,9 %
Mäntsälä	19,4 %	61,0 %	19,6 %
Nurmijärvi	19,8 %	63,2 %	17,0 %
Pornainen	19,6 %	63,7 %	16,7 %
Sipoo	18,0 %	64,2 %	17,8 %
Tuusula	18,1 %	63,3 %	18,6 %
Vihti	18,2 %	61,8 %	19,9 %
KUUMA-seutu	17,7 %	63,2 %	19,1 %
Pääkaupunkiseutu	16,0 %	67,5 %	16,5 %
Koko maa	15,6 %	61,7 %	22,7 %

Työttömyys supistunut edellisestä vuodesta

Elokuussa 2021 KUUMA-seudulla oli työttömiä 15 133. Työttömien määrä väheni edellisen vuoden elokuusta 2 709 henkilöllä (15,3 %). Keravaa ja Sipoota lukuun ottamatta työttömien määrä on vähentynyt kaikissa seudun kunnissa nopeammin kuin koko maassa keskimäärin. Eniten työttömyys väheni Pornaisissa, Tuusulassa ja Kirkkonummella.

Työttömien osuus työvoimasta oli elokuussa KUUMA-seudulla 9,2 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 11,0 prosenttia. KUUMA-seudun työttömien osuus työvoimasta oli matalampi kuin pääkaupunkiseudulla ja koko maassa keskimäärin. KUUMA-seudun kunnista osuus oli matalin Pornaisissa, Mäntsälässä ja Tuusulassa. Korkein se oli puolestaan Keravalla, Hyvinkäällä ja Järvenpäässä.

Kuvio 1. Työttömien osuus työvoimasta (%) 08/2020 ja 08/2021 (Lähde: TEM, Työnvälitystilastot)

Asuntotuotannon vauhti kiihtyi edelleen

Vuonna 2020 KUUMA-seudulla valmistui 3 673 asuntoa. Määrä oli enemmän kuin kertaakaan 2000-luvun aikana. Edellisestä vuodesta valmistuneiden asuntojen määrä kasvoi 223 asunnolla. Erityisen vilkasta asuntorakentaminen suhteessa edelliseen vuoteen oli Järvenpäässä ja Tuusulassa.

Taulukko 4. Valmistuneet asunnot KUUMA-seudulla 2012–2020 (Lähde: Helsingin seudun ympäristöpalvelut HSY)

Alue	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Keskiarvo
Hyvinkää	246	363	213	273	288	365	276	344	383	306
Järvenpää	494	285	350	355	721	1 023	398	429	835	543
Kerava	248	302	239	162	354	314	663	614	457	373
Kirkkonummi	187	331	367	438	345	298	450	483	360	362
Mäntsälä	154	113	268	102	165	134	146	84	141	145
Nurmijärvi	251	436	363	267	355	356	822	559	484	433
Pornainen	32	22	26	20	18	14	9	35	14	21
Sipoo	150	95	129	288	344	170	397	553	393	280
Tuusula	232	155	424	196	357	282	81	175	527	270
Vihti	221	223	121	208	140	184	300	174	79	183
KUUMA-seutu	2 215	2 325	2 500	2 309	3 087	3 140	3 542	3 450	3 673	2 916

Talouden toipuminen koronavuodesta vahvaa

Kuluvan vuoden kevästä lähtien Suomen talouden toipuminen koronavuodesta on ollut nopeaa. Valtiovarainministeriön syksyn 2021 ennusteen mukaan maan talous kasvaa kuluvana vuonna 3,3 prosenttia. Talouden kasvupyrähdys liittyy patoutuneen kysynnän purkautumiseen sekä liiketoiminnalle asetettujen rajoitusten purkautumiseen. Talouden elpymisen ennustetaan jatkuvan erityisen ripeänä niillä toimialoilla, joita koronarajoitukset ovat syksyn aikana voimakkaammin koskettaneet. Tämän ohella maailmantalouden vahvistuminen ja sitä kautta Suomen vientituotteiden kysynnän kasvu vahvistavat talouden toipumista. Talouden positiivisten näkymien myötä myös kotitalouksien ja yritysten luottamus tulevaisuuteen on viimeisimpien barometrien mukaan vahvaa. Vuonna 2022 talouden ennustetaan jatkavan hyvää 2,9 prosentin kasvuvauhtia, mutta palautuvan tämän jälkeen 1,4 prosentin kasvu-uralle.

Talouden vahva kasvu on lisännyt merkittävästi työvoiman kysyntää. Tästä huolimatta työttömien määrä ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyys on edelleen korkealla tasolla. Työmarkkinoita vaivaavat yhä kohtaanto-ongelmat ja yritykset ovat kertoneet osaavan työvoiman puutteen olevan yksi merkittävin niiden kasvua rajoittava tekijänä.

Julkisen talouden alijäämä pienenee tänä ja ensi vuonna voimakkaasti. Tämä johtuu ennen kaikkea siitä, että talouden nopean toipuminen ja työllisyyskasvu lisäävät verotuloja ja vähentävät työttömyysmenoja. Talouden väliaikainen elpyminen ei kuitenkaan poista rakenteellista julkisen talouden epätasapainoa. Tulevaisuudessa julkisten menojen kasvupainetta lisäävät etenkin väestön vanheneminen ja työikäisen väestön määrän pieneneminen.

2.2 HALLINNON RAKENTEIDEN KEHITTÄMINEN

Sanna Marinin hallituksen keskeinen hallintouudistus koskee sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämistä sekä maakuntahallintoa.

2.2.1 MAAKUNTA- JA SOTE-UUDISTUS

Hyvinvointialueita koskeva hallituksen esitys hyväksyttiin eduskunnassa kesällä 2021 ja hyvinvointialueiden valmistelu käynnistyi maakunnissa syksyllä 2021. Ensimmäiset aluevaalit järjestetään tammikuussa 2022. KUUMA-seutu jakautuu neljään hyvinvointialueeseen: Länsi-Uudenmaan, Keusoten, Vantaa-Keravan ja Itä-Uudenmaan hyvinvointialueeseen.

Sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuu siirtyy hyvinvointialueille 1.1.2023.

Hallitusohjelmaan sisältyy myös päätös aloittaa monialaisten maakuntien valmistelu. Sen yhteydessä tehdään päätökset mahdollisen maakuntaveron käyttöönotosta. Näitä koskevat keskustelut ja valmistelu ovat käynnistyneet kuten myös tulevaisuuden kuntopolitiikan valmistelu.

2.2.2 METROPOLIPOLITIikka

Valtioneuvoston marraskuussa 2020 asettama metropolipolitiikan yhteistyöryhmä edistää metropolialuetta koskevien hallitusohjelman linjausten toteuttamista sekä tiivistää valtion ja metropolialueen yhteistyötä ja politiikan koordinaatiota asioissa, jotka tukevat metropolialueen kasvua, työllisyyttä, kestävä kehitystä, globaalia kilpailukykyä ja alueen erityishaasteiden ratkaisua.

Yhteistyöryhmässä ovat edustettuina keskeiset ministeriöt sekä Helsingin seudun kunnat, pääkaupunkiseudun osalta edustaja Helsingistä, Espoosta, Vantaalta ja Kauniaista sekä KUUMA-seudulta yksi edustaja.

KUUMA-seutu menestyy metropolialueella pääkaupunkiseudun rinnalla. Tämä tarkoittaa, että KUUMA-kunnille tärkeät asiat sisältyvät metropolialueen yhteisiin suunnitelmiin ja ohjelmiin ja niille ohjautuu sitä kautta valtion rahoitusta. Yhteistyöryhmän toimikausi päättyy vaalikauden 2019–2023 päättyessä.

2.3 MAANKÄYTTÖ, ASUMINEN JA LIIKENNE (MAL)

Helsingin seudulla tehdään laajaa yhteistyötä maankäytön, asumisen ja liikenteen seudullisessa suunnittelussa (MAL-suunnittelu). MAL-suunnitelman pohjalta Helsingin seudun kunnat, valtio ja muut sidosryhmät neuvottelevat maankäytön, asumisen ja liikenteen 12-vuotisen sopimuksen (MAL-sopimus).

2.3.1 HELSINGIN SEUDUN MAL-SUUNNITTELU (MAL 2023)

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen näkökulmat yhdistävän MAL 2023 -suunnitelman valmistelu on edennyt puiteohjelman mukaisesti. Vuoden 2021 kuluessa on toteutettu muun muassa erilaisia teematarkasteluja ja taustaselvityksiä sekä valmisteltu MAL-suunnittelun visiota, tavoitteita ja mittareita. Lisäksi on työstetty MAL-suunnitelman vaikutusten arviointiohjelmaa. Visio, tavoitteet ja mittarit sekä vaikutusten arviointiohjelman luonnos on viety hyväksymiskäsittelyyn syksyllä 2021.

MAL 2023 -suunnittelukierros liittyy yhteen valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnittelun (Liikenne 12) kanssa. MAL-suunnitelma tuottaa osaltaan syötettä neljän vuoden välein päivitettävälle Liikenne 12 -suunnitelmalle. MAL 2023 -suunnitelmaluonnos valmistuu ja lähetetään lausuntokierrokselle syksyllä 2022, minkä jälkeen suunnitelma viimeistellään ja viedään hyväksymiskäsittelyyn keväällä 2023.

2.3.2 HELSINGIN SEUDUN MAL-SOPIMUS 2020–2031

Lokakuussa 2020 allekirjoitettu Helsingin seudun MAL-sopimus vuosille 2020–2031 perustuu Helsingin seudun 14 kunnan ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Sopimuksella vahvistetaan kuntien keskinäistä yhteistyötä ja suunnitteluyhteistyön jatkuvuutta, kumppanuutta seudun kuntien ja valtion välillä sekä osapuolien sitoutumista seudun kehittämiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin. Sopimuksen toimenpiteet luovat edellytyksiä seudullisesti tarvetta vastaavalle monipuoliselle asuntotuotannolle sekä liikennejärjestelmän ja -investointien ja maankäytön yhteensovittamiselle.

Sopimuksen lähtökohtana on vuonna 2019 hyväksytty MAL 2019 -suunnitelma. Sopimuksessa määritellään tavoitela 12-vuotisen sopimuskauden osalta ja konkreettisia toimenpiteitä sopimuskauden ensimmäiselle nelivuotiskaudelle 2020–2023.

MAL-sopimuksessa Helsingin seudun kunnat sitoutuvat siihen, että koko sopimuskaudella valmistuu asuntotonttien asemakaavoja yhteensä 6 miljoonaa kerrosneliometriä. Tavoitteena on, että Helsingin seudulle valmistuu 16 500 uutta asuntoa vuodessa kaudella 2020–2023. Tavoitteena on myös, että seudulle on rakennettu vuoteen 2030 mennessä noin 200 000 uutta asuntoa, joista 90 prosenttia sijoittuu seudullisesti ensisijaisesti kehitettävälle maankäytön vyöhykkeille. Asuntotuotannon ja kaavoituksen kokonaistavoitteessa otetaan huomioon kunnan toiminnasta riippumattomat tekijät mm. koronaepidemian vaikutukset yhteiskuntaan ja asuntorahoitukseen, talouden suhdannevaihtelu, asuntomarkkinatilanne sekä liikenneinfrahankkeiden toteutuminen.

Valtio osoittaa kunnallistekniikka-avustusta vähintään 10 miljoonaa euroa vuodessa MAL 2019 -suunnitelman mukaisilla maankäytön ensisijaisilla vyöhykkeillä sijaitseville kohdealueille. Painopiste avustusten kohdentamisessa on täydennysrakentamisessa. Valtio avustaa lisäksi Helsingin seudun julkisen henkilöliikenteen palveluiden järjestämisestä kaudella 2020–2023 arviolta 35 miljoonalla eurolla.

MAL-sopimukseen sisältyy useita liikenteen infrastruktuuria kehittäviä toimenpiteitä. Näihin lukeutuvat muun muassa pääradan kapasiteetin lisäämisen (Pasila - Riihimäki) toinen vaihe, Espoon kaupunkirata, lähijunaliikenteen varikot (ehtona Espoon kaupunkiradan toteuttamiselle), Keravan liityntäpysäköinti, Pisara-radon suunnittelun edistäminen ja seudullisen pikaraitiotieverkon suunnittelun ja toteutuksen edistäminen.

Valtio käyttää seudullisesti kustannustehokkaisiin liikennejärjestelmän parantamishankkeisiin (KUHA) kaudella 2020–2023 yhteensä 15 miljoonaa euroa, joka kohdistuu ensisijaisesti KUUMA-seudun kunnissa toteutettaviin hankkeisiin. Lisäksi valtio osoittaa 15 miljoonaa euroa Espoossa toteutettaviin vastaaviin hankkeisiin. KUUMA-seudun KUHA-hankeohjelma on hyväksytty Helsingin seudun liikennejärjestelmätoimikunnassa (HLJ-toimikunta) 24.11.2020.

KUHA-rahoituksen ehtona on, että kunnat käyttävät hankkeisiin vastaavan summan kuin valtio. Hankkeilla tuetaan autojen ja polkupyörien liityntäpysäköintipaikkojen ja -alueiden toteutusta, tiivistyvän maankäytön edellytyksiä, parannetaan kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä, torjutaan ja vähennetään melulle altistumista, parannetaan liikenteen turvallisuutta sekä seudun logistiikan toimivuutta.

MAL-sopimuksen mukaan valtio aloittaa ruuhkamaksujen mahdollistamista koskevan säädösvalmistelun. Päätökset ruuhkamaksujen mahdollisesta käyttöönotosta tehdään erikseen. Valtiovarainministeriö vastaa säädösvalmistelusta, jota ei ole toistaiseksi käynnistetty. KUUMA-seutu ei hyväksy tiemaksujen käyttöönottoa Helsingin seudulla.

MAL-sopimuksen mukaan Väylävirasto, Uudenmaan ELY-keskus ja seudun kunnat laativat Uudenmaan ELY-keskuksen selvitykseen perustuen suunnitelmat ja tarvittavat maankäyttö- ja rakennuslain mukaiset kaavat kahdelle raskaan liikenteen palvelualueelle siten, että niiden toteuttaminen voi käynnistyä sopimuskauden aikana. Valtio

osoittaa kohteiden toteuttamiseen rahoitusta yhteensä enintään 15 miljoonaa euroa, kuitenkin enintään 75 % kustannuksista. Kuntien rahoitusosuus on 25 %.

MAL-sopimuksen toteutumista seuraa sopijaosapuolten edustajien vuosittain kokoon-tuva seurantakokous, jonka valmistelusta vastaa MAL-sopimussihteeristö. Seuranta-aineiston kokoamisesta vastaa sopijaosapuolista ja seututiedon tuottajista muodostettu työryhmä. Seuranta-aineiston ylläpidosta ja koordinoinnista vastaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), joka kokoaa muilta sopijaosapuolilta tarvittavat seurantatiedot MAL-sopimussihteeristön ohjauksessa.

MAL-sopimuksen 2020–2031 ensimmäinen seuranta on valmistunut syksyllä 2021. Seurannan mukaan vuonna 2020 valmistunut asuntotuotanto on painottunut kestävästi saavutettaville alueille, joilla on hyvät joukkoliikenneyhteydet. Asumisen kaavojen kerrosalasta 96 % (tavoite 90 %) sijoittui MAL 2019 -suunnitelmassa määritellyille maankäytön ensisijaisille vyöhykkeille. Asuntoja valmistui huomattavasti yli vuosittaisen 16 500 asunnon tavoitteen, runsaat 18 200 asuntoa.

Seurannan mukaan kunnat ovat kaavoittaneet hieman alle sopimuksen vuosittaisen tavoitteen 1,5 miljoonaa kerrosneliötä rakennusoikeutta asumiselle. Asumiseen tarkoitettua kerrosalaa on tullut voimaan miljoonaa kerrosneliötä.

Liikenteen toimenpiteet ovat käynnistyneet pääsääntöisesti hyvin.

2.3.3 LIIKENNE

KUUMA-seudun seudun liikenteen kärkiteemat ovat keskeisiä edunvalvontakohteita vuonna 2022. Näihin lukeutuvat muun muassa:

- Pääradan kapasiteetin lisäämisen kolmas vaihe (Pasila - Riihimäki)
- KUHA- ja liityntäpysäköintihankkeet
- Järvenpää - Nurmijärvi -poikittaisyhteys
- Kriittinen kanta tiemaksuihin
- Henkilöliikenteen käynnistäminen Kerava - Nikkilä -radalla
- Kehä IV
- Valtatie 25 (Kehä V)

Liikenteen edunvalvonnalla on huomattava merkitys KUUMA-seudun elinvoimaisuudelle ja vetovoimalle. KUUMA-seutu on kiinteä osa Euroopan metropoliverkoston kuuluvaa Helsingin seutua, jonka tulee olla saavutettavissa niin kansallisesti kuin kansainvälisestikin. Toimiva liikennejärjestelmä eri kulkumuotoineen mahdollistaa osallisuuden seudun kehittymisen ja tukee elinkeinoelämän kilpailukykyä.

KUUMA-seutu vastustaa tiemaksujen käyttöönottoa Helsingin seudulla. Valtion suunnasta tarvitaan instrumentteja sähkö- ja kaasuautojen yleistymisen edistämiseksi seudulla. Valtion tulee myös osoittaa nykyistä vahvempaa panostusta valtion väyläverkolle ja kuntien katuverkolle sijoittuviin kävely- ja pyörävyöhykkehankkeisiin, liityntäpysäköintikohteisiin ja joukkoliikenteen tukemiseen.

2.4 MUUT SEUTUUN VAIKUTTAVAT SUUNNITELMAT

Maakuntakaavoitus ja valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnittelu ovat keskeisiä KUUMA-seutuun vaikuttavia suunnitteluelementtejä MAL-suunnittelun ohella.

2.4.1 UUSIMAA-KAAVA 2050

Uusimaa-kaava kattaa lähes koko Uudenmaan alueen ja sen aikatahtain on vuodessa 2050. Kaikki maankäytön keskeiset teemat yhteen kokoava maakuntakaava on valmisteltu vuosina 2016–2020. Kaava koostuu kolmen seudun vaihekaavoista, joilla vastataan seutujen erilaisiin tarpeisiin. Kaavat on laadittu Helsingin seudulle, Itä-Uudellemaalle ja Länsi-Uudellemaalle. Seutujen vaihekaavoja ohjaavana taustavisiona toimii oikeusvaikutukseton Uudenmaan rakennesuunnitelma, jossa esitetään kokonaiskuva maakunnan aluerakenteesta vuonna 2050.

Uudenmaan maakuntavaltuusto hyväksyi Uusimaa-kaava 2050-maakuntakaavakokouksen 25.8.2020. Tämän jälkeen maakuntahallitus päätti kaavojen voimaantulosta 7.12.2020. Helsingin hallinto-oikeus kielsi välipäätöksellään 22.1.2021 valtuuston hyväksymispäätösten täytäntöönpanon kaavoista jätettyjen valitusten perusteella. Hallinto-oikeuden 24.9.2021 valituksista antaman päätöksen jälkeen kaavakokonaisuus on tullut voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin.

2.4.2 VALTAKUNNALLINEN LIIKENNEJÄRJESTELMÄSUUNNITELMA (LIIKENNE 12)

Valtioneuvosto on päättänyt Suomen ensimmäisestä valtakunnallisesta liikennejärjestelmäsuunnitelmasta vuosille 2021–2032 ja antanut sen selontekona eduskunnalle 15.4.2021. Suunnitelma perustuu lakiin liikennejärjestelmästä ja maanteistä. Suunnitelma laaditaan jatkossa neljän vuoden välein, aina 12 vuodeksi kerrallaan. Seuraavan kerran suunnitelma laaditaan niin, että siitä voidaan päättää keväällä 2025.

Valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman tarkoituksena on lisätä liikennepoliittikan pitkäjänteisyyttä. Valtakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnitelmassa esitetään liikennejärjestelmän nykytilaa ja toimintaympäristöä koskeva analyysi, visio liikennejärjestelmän kehittämisestä vuoteen 2050 asti ja liikennejärjestelmäsuunnitelmaa koskevat tavoitteet. Suunnitelma sisältää 12-vuotisen toimenpideohjelman, joka sisältää valtion ja kuntien toimenpiteitä sekä liikennejärjestelmää koskevan valtion rahoitusohjelman.

Liikenne 12 -suunnittelua on ohjannut liikenne- ja viestintäministerin johtama parlamentaarinen työryhmä, johon on kutsuttu edustus eduskuntaryhmistä. Yhteistyötä ja vuorovaikutusta on koordinoanut liikenne- ja viestintäministeriön johtama yhteistyöryhmä, jossa ovat olleet edustettuina keskeiset ministeriöt, virastot, maakuntien liitot sekä kaupunkiseudut ja kunnat. KUUMA-seutua tai Uudenmaan liittoa ei ole kutsuttu mukaan yhteistyöryhmään.

2.4.3 VALTION VÄYLÄVERKON INVESTOINTIOHJELMA

Väylävirasto laatii vuosittain valtion väyläverkon 8-vuotisen investointiohjelman osana valtakunnallisen liikennejärjestelmäsuunnitelman (Liikenne 12) toimeenpanoa. Vuosien 2022–2029 investointiohjelma on Väyläviraston tietoon perustuva ehdotus rata-, maantie- ja vesiväylähankkeiden toteuttamisesta ja niiden vaikutuksista. Investointiohjelma päivitetään vuosittain heti alkuvuodesta liikenneverkon strategisen tilannekuvan päivityksen jälkeen, ennen seuraavan vuoden talousarviovalmistelua, sekä aina Liikenne 12 -suunnitelman päivittämisen jälkeen.

Liikenneverkon strateginen tilannekuva on yksi tärkeä lähtökohta investointiohjelmalle. Strateginen tilannekuva sisältää kuitenkin enemmän tarpeita, kuin mihin investointiohjelman rahoitustasolla ja ajanjaksolla voidaan vastata. Siksi myös tilannekuvan mukaisia hankkeita joudutaan priorisoimaan tehokkuuden ja vaikuttavuuden perusteella.

Investointiohjelmaa hyödynnetään muun muassa talousarvioesityksen valmistelussa. Investointiohjelma sisältää investointihankkeet, jotka esitetään rahoitettavaksi kehittämismomentilta (kehittämishankkeita, isoja peruskorjaushankkeita tai hankekokonaisuuksia, kuten sillat). Ohjelma sisältää myös sellaisia EU:n tuella tai yhdessä kaupunkiseutujen tai elinkeinoelämän kanssa rahoitettavia hankkeita, joiden valtion osuus esitetään rahoitettavaksi kehittämismomentilta. Ohjelmaan sisältyy myös osa perusväylänpidon rahoituksella toteutettavista hankkeista (parantamishankkeet). Hankeyhtiöiden kautta rahoitettavat ja jo päätetyt kehittämishankkeet sekä osa perusväylänpidon momentilta rahoitettavista toimenpiteistä eivät sisälly investointiohjelmaan.

3. KUUMA-SEUDUN PERUSTOIMINTA

KUUMA-seutu liikelaitoksen toiminta on jaettu perus-, projekti- ja hanketoimintaan. Perustoiminta on pääosin edunvalvontaan liittyvää toimintaa, jota kunnat rahoittavat sataprosenttisesti. Myös KUUMA-johtokunnan toiminta on osa perustoimintaa.

KUUMA-seudun perustoimintaan vuodelle 2022 on talousarviossa varattu yhteensä 390 000 euroa, joka kattaa kolmen kokoaikaisen henkilön (yhteistyöjohtaja, liikennesuunnittelija ja kuntayhteistyön assistentti) palkkakulut, kokousten ja seminaarien järjestämisen, asiantuntija- ja konsulttipalvelut vuokrat sekä talouden, hallinnon ja viestinnän kustannukset.

KUUMA-liikelaitos keskittyy kuntayhteistyön hallinnointiin ja edunvalvontaan. Yhteistyötä tehdään kehitysyhtiöiden, elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien kanssa sekä vahvistetaan KUUMA-seudun asemaa/vaikutusvaltaa seudulla.

3.1 KUUMA-TYÖRYHMÄT SEKÄ NIIDEN TOIMINTASUUNNITELMAT 2022

Vuonna 2022 KUUMA-seudun puitteissa toimii viisi varsinaista työryhmää. Työryhmien tehtävät liittyvät tiiviisti KUUMA-seudun edunvalvontaan ja kilpailukykyyn. Yhteydenpito työryhmien ulkopuolella on myös tiivistä esiin nousevien yhteisten tarpeiden pohjalta. Myös KUUMA-seudun nuorisovaltuustot voivat yhdessä nimetä kaksi edustajaa KUUMA-johtokuntaan puhe- ja läsnäolo-oikeudella. Tätä ryhmää kutsutaan Nuorten KUUMAKsi.

- Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmä
- Kaavoitusryhmä
- Asuntoryhmä
- Liikenneryhmä
- Ilmastoryhmä

Työryhmien puheenjohtajana toimii pääsääntöisesti vuoden 2022 puheenjohtajakunnan eli Keravan edustaja, mutta resurssitilanteen mukaan puheenjohtaja voi olla myös jostain toisesta kunnasta.

3.1.1 KILPAILUKYKY- JA ELINVOIMARYHMÄ (KIKY)

Kilpailukyky- ja elinvoimaryhmän pysyvänä tavoitteena on vahvistaa kuntien välistä yhteistyötä elinkeinoasioissa ja edistää alueen kilpailukykyä Uudellamaalla ja Suomessa sekä voimistaa taloudellisen kehityksen edellytyksiä alueella osaamista, innovaatioita ja investointeja edistämällä sekä tukien toimintaympäristön ja verkostojen uusiutumista ja dynamiikkaa. KIKY osallistuu seudullisten hankkeiden ohjaukseen. Näitä ovat vuoden 2022 keväällä päättyvä WIMMA-hanke, WIMMAA seuraava mahdollinen uusi hanke, Helsinki Ring of Industry-jatkohanke (UKKE) sekä mahdollinen Uudenmaan kiertotalouslaakso-hanke.

EAKR- ja kuntarahoitteinen WIMMA-hanke on ollut käynnissä syksystä 2019 alkaen. Sillä tuetaan ensisijaisesti pk-yritysten digitaalista uudistumista ja panostetaan seudun kansainvälisen markkinoinnin jatkokehittämiseen (Helsinki Ring of Industry). WIMMA päättyy keväällä 2022. WIMMA-hankkeelle valmistellaan TechVillan toimesta jatkoa ja se pyritään saamaan tammikuussa 2022 avautuvaan EAKR-hankehakuun. WIMMAN pohjalta valmisteltu Helsinki Ring of Industry-jatkohanke käynnistyi Uudenmaan liiton UKKE-rahoituksella keväällä 2021. Vuoteen 2023 ulottuvan jatkohankkeen painopiste on HRI-viestinnän kehittämisessä ja seudun valmiuksien vahvistamisessa kansainvälisten investointien houkuttelussa sekä niiden myötä seudulle suuntautuvien sijoittautumisten edistämässä. Uudenmaan kiertotalouslaakso-hanke on toteutuessaan vuonna 2021 käynnissä olleen esiselvityshankkeen pohjalta valmisteltu varsinainen hanke, jonka eräänä tavoitteena on edistää kiertotalouteen liittyvän teollisuuden kasvua seudulla. Myös tämä hanke pyritään alustavien suunnitelmien mukaan saamaan osaksi EAKR-rahoitusta talvella 2022. Hankevalmistelusta vastaa Green Net Finland.

Kansainvälisille messuille osallistumista harkitaan huolellisesti osana HRI-jatkohankkeen toimenpidevaihtoehtoja. Vaikka yhteinen esiintyminen Helsingin kanssa esimerkiksi EXPO REAL-messuille koetaankin perustelluksi, päätetään siitä vasta vuoden edetessä ja edelliseen kokonaisuuteen peilaten.

KIKYn ohjauksessa toimii tarvittaessa erillinen markkinointitiimi, jonka puheenjohtajana toimii yhteistyöjohtaja Antti Kuusela.

Kotimaisten investointien houkuttelemisessa korostuu erityisesti pääkaupunkiseudun kaupunkien kanssa hyvin toimivan yhteistyön edelleen tiivistäminen.

KIKY kokoontuu lähtökohtaisesti neljä kertaa vuodessa ja sen ohjaama markkinointitiimi tarpeen mukaan.

3.1.2 KAAVOITUSRYHMÄ

Kaavoitusryhmä toimii KUUMA-kuntien kaavoituksesta vastaavien tiedonvaihto- ja keskustelufoorumina. Ryhmän tärkeimmät tehtävät vuonna 2022:

- MAL 2023 - valmisteluun osallistuminen (työvaiheena vuonna 2022 suunnitelmaluonnokset ja vaikutusten arviointi)
- MAL-työn osalta toimitaan tiiviisti Uudenmaan liiton ja KUUMA-seudun välisessä yhteistyöryhmässä, jossa on jokaisen kunnan edustus KUUMA-kuntien eri ryhmistä
- KUUMA-kuntien sekä seudun ajankohtaisten ja mielenkiintoisten kaavoituksen ja maankäytön tapausesimerkkien esittely.

Lisäksi ryhmä valmistelee KUUMA-seudun yhteiset lausunnot maankäyttöön ja kaavoitukseen liittyen sekä reagoi tarvittaessa muihin KUUMA-seutua koskeviin maankäytön asioihin.

Kaavoitusryhmä seuraa maankäyttö- ja rakennuslain uudistuksen (KRL) edistymistä syksyn 2021 lausuntokierroksen jälkeen ja osallistuu siitä käytävään keskusteluun käytössään olevilla keinoilla.

Ryhmällä on edustajat MAL-projektiryhmässä, MAL-seurantatietoryhmässä, Vaikutusten arviointi -ryhmässä ja maankäyttöaineistot (MAINEISTO) -ryhmässä. Lisäksi jokainen kunta on mukana Uudenmaan liiton ja KUUMA-seudun yhteistyöryhmässä.

KUUMA-kaavoitusryhmän kokouksissa on kutsuttuna Uudenmaan liiton edustajat. Yhteistyötä muiden KUUMA-ryhmien kanssa tehdään tarpeen mukaan.

3.1.3 ASUNTORYHMÄ

Asuntoryhmä osallistuu KUUMA-kuntien kilpailukyvyyn vahvistamiseen ja yhteiseen edunvalvontaan KUUMA-komission linjausten mukaisesti. Tämä tapahtuu seudullisen vuorovaikutuksen, asuntoasioiden kehittämisen ja ajankohtaisten asioiden seurannan muodossa. Kokouksissa ovat kutsuttuina Uudenmaan liiton ja Kuntaliiton edustajat sekä säännöllisesti alan asiantuntijoita alustamassa keskustelua.

Vuonna 2022 toiminnassa korostuvat erityisesti uudet asumisen konseptit kunnissa ja näiden seuranta asuntoryhmässä sekä MAL 2023 suunnitelman laatimiseen osallistuminen KUUMA-komission linjausten mukaisesti. Asuntoryhmä toimii KUUMA-kuntien yhteisenä asuntoasioiden resurssiapuna. Ryhmä edistää seudun näkyvyyttä suhteessa eri sidosryhmiin ja asiantuntijaryhmiin. Ryhmä reagoi ketterästi toimintaympäristön muutoksiin (muun muassa Keusoten ja tulevien hyvinvointialueiden vaikutus kuntien asumisen asioihin).

Ryhmä esiintyy yhtenä ja yhtenäisenä asiantuntijaryhmänä ja tuo omia painotuksiaan esille esimerkiksi ympäristöministeriön suuntaan. KUUMA-asuntoryhmä tuo vastapainoa pääkaupunkiseudun omalle työlle.

Ryhmä seuraa lainsäädännön muutoksia ja valmistelee KUUMA-kuntien yhteisiä lausuntoja ja kuntien lausuttopohjia.

Asuntoryhmä toimii ohjausryhmänä Helsingin seudun ASO-yhteistyössä ja sopimusseurannassa KUUMA-kuntien asumisneuvojen verkostolle.

3.1.4 LIIKENNERYHMÄ

KUUMA-seudun liikenteen edunvalvonta, hyvien käytäntöjen jakaminen ja kuntien välisen liikenneyhteistyön kehittäminen kuuluvat liikenneryhmän toiminnan ytimeen vuonna 2022. Kaikki seudun kymmenen kuntaa, KUUMA-seutu liikelaitos ja Uudenmaan liitto ovat edustettuina ryhmässä. Liikenneryhmän sihteerinä toimiva KUUMA-liikennesuunnittelija on osa liikelaitoksen perustoimintaa ja työpanos kohdistuu tasapuolisesti koko KUUMA-seudun hyväksi.

Liikenneryhmän vuoden 2022 edunvalvonnan pääteemoihin lukeutuvat:

- MAL-sopimuksen 2020–2031 toteutumisen seuranta KUUMA-seudulla liikenteen osalta ja KUUMA-kuntien liikenteen kärkihankkeiden edistäminen (mm. KUHA-ohjelma, liityntäpysäköinti)
- Helsingin seudun MAL 2023 -suunnittelu liikenteen osalta
- Hallitusohjelmaan sisältyvän, kaupunkiseutujen tiemaksut mahdollistavan lain valmistelu valtiovarainministeriössä
- HSL:n koordinoima valmistelu tiemaksuihin ja niiden vaikutusten arviointiin liittyen
- Väyläviraston koordinoima valtion väyläverkon 8-vuotinen investointiohjelma

Liikenneryhmä on edustettuna HSL:n koordinoimien liikenteen seudullisten yhteistyö- ja seurantaryhmien toiminnassa vuonna 2022. Liikenneryhmä on mukana myös Uudenmaan liiton liikenneryhmän toiminnassa sekä edustettuna MAL 2023 -valmisteluun liittyvässä Uudenmaan liiton ja KUUMA-seudun yhteistyössä. Liikenneryhmän tehtävänä on valmistella KUUMA-seudun yhteiset, liikenteeseen liittyvät lausunnot ja edistää omalta osaltaan seudun liikenneturvallisuuteen liittyvää yhteistyötä. Ryhmä seuraa myös joukkoliikenteen seudullisen yhteistyön kehittämistä ja on edustettuna Uudenmaan ELY-keskuksen koordinoimassa Keski-Uudenmaan kuntien henkilöliikennetyöryhmässä.

Liikenneryhmä toimii kuntien asiantuntijoiden yhteisenä liikennefoorumina, jonka kautta välittyvä tärkeä asiantuntijatuki täydentää osaltaan kuntien omia resursseja liikenteellisissä kysymyksissä. Ryhmä mahdollistaa kuntien asiantuntijoille hyvien käytäntöjen jakamisen, tuen saamisen omaan työhön, perehtymisen seudun muiden kuntien hankkeisiin ja tiedon saamisen ajankohtaisista asioista.

3.1.5 ILMASTORYHMÄ

Ilmastoryhmän tavoitteena on vahvistaa KUUMA-seudun mainetta ja uskottavuutta alueena, joka tekee asioita ilmaston hyväksi. Ilmastoryhmä seuraa ilmasto-ohjelman toteutumista ja jakaa hyviä käytäntöjä ja raportoi edistymisestä. Ryhmässä vaihdetaan tietoa ja kokemuksia ajankohtaisista ilmastoasioista ja hyvistä toimintatavoista niin ryhmän kokouksissa kuin myös KUUMA-seudun MAL-asiantuntijoiden kanssa. Ilmastoryhmä kokoontuu noin neljä kertaa vuodessa.

Ryhmä toimii aktiivisesti Uudenmaan liiton Hiilineutraali Uusimaa 2035 -tiekartan edistämiseksi ja metropolialueen hiilineutraaliustyössä taloutta ja työllisyyttä vahvistavalla tavalla. KUUMA-ilmastoryhmä tukee kuntien mahdollisuutta osallistua toteutukseen ja edistää kuntien yhteisiä hankkeita.

Lisäksi ryhmä käsittelee ja edistää vuoden 2022 aikana ainakin seuraavia asioita:

- Ryhmä pyrkii laajentamaan alueellaan yritysten ja kuntien yhteistyötä eli ilmastokumppanuusmallia. Hanke on parhaillaan käynnissä Järvenpään, Keravan ja Vantaan yhteistyöhankkeena.
- Ryhmä pyrkii kannustamaan taloyhtiöitä asumisen energiatehokkuuden edistämistyössä
- Ryhmä osallistuu mahdolliseen Uudenmaan kiertotaloushankkeeseen
- Ryhmä kehittää yhteistyössä kaavoittajien kanssa kuntien ilmastokestävää kaavoitusta.

3.1.6 NUORTEN KUUMA

Nuorten KUUMA on ryhmä, joka koostuu KUUMA-kuntien nuorisovaltuustojen edustajista. Sillä on oikeus nimetä kaksi edustajaa KUUMA-johtokuntaan. Ryhmän järjestäytyminen vuoden 2022 osalta on vielä auki.

4. KUUMA-SEUDUN HANKE- JA PROJEKTITOIMINTA

KUUMA-seutu liikelaitoksen hanketoiminta on kehittämistyötä, johon haetaan kuntien maksuosuuksien lisäksi ulkopuolista rahoitusta. Hanketoiminta voi tarkoittaa myös sitä, että KUUMA-kunnat ovat KUUMA-seutu liikelaitoksen kautta, yhteisellä maksuosuudella mukana jonkun toisen organisaation käynnistämässä hankkeessa. KUUMA-seudun hanketoimintaan ja projekteihin on vuoden 2022 talousarviossa varattu yhteensä 92 466 euroa. Hanketoiminnasta vastaavat KUUMA-työryhmät sekä Teknologiakeskus TechVilla Oy Hyvinkäällä.

4.1. UUTTA LIIKETOIMINTAA LUOVAT TOIMENPITEET (WIMMA)

WIMMA – We Master the IoT -hankkeen (09/2019–05/2022, 2 vuotta 9 kk) päätavoitteena on luoda pk-yrityksissä uutta liiketoimintaa uudistamalla niiden liiketoimintamalleja digitaalisuutta hyödyntäviksi sekä ottamalla käyttöön sitä tukevia uusia ratkaisuja. Hankkeelle on saatu kahden kuukauden jatkoaika alkuperäisen budjetin puitteissa.

Hankkeessa määritetään pk-yrityksille digiratkaisujen hyödyntämisen potentiaali ja voimavarat, laaditaan digitalisaation kehittämissuunnitelmia sekä kokeillaan teknologia- ja digiratkaisuja käytännössä. Lisäksi hankkeen tuella valmennetaan KUUMA-seudun kuntien Foreign direct investment (FDI) -palvelujen toteutusta. Tavoitteena on tuoda entistä paremmin esiin Uudellamaalla sijaitsevan teollisuuden osaamiskeskittymän vahvuudet ja nostaa pääkaupunkiseudun kehyskunnissa sijaitsevan teollisuuden osaamisen ja teknologian kansainvälistä houkuttelevuutta.

Seudun toimeksiannon perusteella Teknologiakeskus TechVilla Oy:n hakemalle hankkeelle on myönnetty rahoitusta EU:n Kestävää kasvua ja työtä 2014–2020-rakennerahasto-ohjelmasta. Hankerahoituksesta yli 66 % tulee EU:n rakennerahasto-ohjelmasta Uudenmaan ja Hämeen liitoilta, ja noin 29 % tulee KUUMA-seudun kunnilta. Loppuosa rahoituksesta tulee Riihimäen-Hyvinkään kauppakamarilta ja Teknologiakeskus TechVilla Oy:n omarahoituksena. Hankkeessa mukana olevat yritykset osallistuvat myös hankkeen toimenpiteiden kustannuksiin.

Hankkeen edistymisestä raportoidaan säännöllisesti kilpailukyky- ja elinvoimaryhmälle, KUUMA-komissiolle ja -johtokunnalle.

WIMMA-hankkeen vastuullisena toimijana on Teknologiakeskus TechVilla Oy.

4.2 DATAN JA ANALYTIIKAN AVULLA VIISAUTTA LIIKETOIMINTAAN (ALUSTAVA HANKE)

Datan ja analytiikan avulla viisautta liiketoimintaan -hankkeen (09/2022–03/2025, 2 vuotta 7 kk) päätavoitteena on tukea ja rohkaista pk-yrityksiä hyödyntämään suunnitelmallisesti oman liiketoimintaympäristön merkityksellistä dataa. Näin myös pk-yritykset kykenevät parantamaan nykyistä toimintaansa ja luomaan tiedon hyödyntämiseen perustuvaa uutta liiketoimintaa. Datan entistä parempi hyödyntäminen tukee yrityksiä myös kasvussa, kansainvälistymisessä, resurssitehokkuuden aikaansaamisessa ja hiilijalanjäljen pienentämisessä.

Hankkeessa:

1. Selvitetään, millainen kypsyyssaste yrityksellä on hyödyntää asiakas- ja liiketoimintadataa, sekä absoluuttisesti että suhteessa yrityksen omaan strategiaan ja tavoitteisiin.
2. Laaditaan kehittämissuunnitelmia pk-yrityksille; datan hyödyntämisen road-map.

3. Edistetään yritysten käytännön kokeiluja koskien ratkaisuja, jotka liittyvät systemaattisen datan tuottamiseen, keräämiseen, analysoimiseen tai hyödyntämiseen.
4. Jaetaan seminaareissa, webinaareissa ja TUDI-foorumilla tietoa ja kokemuksia datan keräämisen ja analysoinnin menetelmistä sekä näillä saavutetuista tuloksista.

Teknologiakeskus TechVilla Oy on valmistellut hanketta perustuen EU:n osarahoittaman Uudistuva ja osaava Suomi 2021–2027-ohjelman linjauksiin sekä Uusimaa-ohjelman 2022–2025 Reilusti edellä -luonnoksen tavoitteisiin. Valmistelusta on informoitu syyskuussa 2021 KUUMA liikelaitosta. Hankkeen kustannuksiin haetaan tammi-kuussa avautuvassa EAKR-haussa Uudenmaan liitolta rahoitusta 70 % ja noin 29 % KUUMA-seudun kunnilta. Loppuosa rahoituksesta tulee Teknologiakeskus TechVilla Oy:n omana rahoituksena. Hankkeeseen mukaan lähtevät yritykset osallistuvat myös hankkeen toimenpiteiden kustannuksiin.

Hankkeen edistymisestä raportoidaan säännöllisesti kilpailukyky- ja elinvoimaryhmälle, KUUMA-komissiolle ja -johtokunnalle.

Valmistelussa olevan hankkeen vastuullisena toimijana olisi Teknologiakeskus TechVilla Oy.

Hankkeen alustava kustannus- ja rahoitussuunnitelma

Datan ja analytiikan avulla viisautta liiketoimintaan -hanke, alustava budjetti						
Kustannukset:	2022	2023	2024	2025	Yhteensä	
Palkkakustannukset	30 200	134 280	172 080	43 020	379 580	
Flatrate 40 %, (sisältää myös hankkeen ostopalvelut, ennakko-tieto uuden kauden muutoksesta)	12 080	53 712	68 832	17 208	151 832	
Kustannukset yhteensä	42 280	187 992	240 912	60 228	531 412	
Tulot (osallistumismaksut yrityksiltä)	0	1 500	2 000	500	4 000	
Nettokustannukset	42 280	186 492	238 912	59 728	527 412	
Rahoitus:	2022	2023	2024	2025	Yhteensä	%
EAKR-rahoitus	29 596	130 544	167 238	41 810	369 188	70,00 %
Tuensaajan omarahoitus	0	500	1 000	500	2 000	0,40 %
Kunnat, KUUMA-kunnat	12 684	55 448	70 674	17 418	156 224	29,60 %
Rahoitus yhteensä	42 280	186 492	238 912	59 728	527 412	100 %

4.3 HELSINKI RING OF INDUSTRY (HRI)

Vuonna 2018 osana KASKI-hanketta käynnistynyt seudun kansainvälisen markkinoinnin sekä investointien houkuttelemista tekevä HRI toimii kilpailukyky- ja elinvoimaryhmän ohjauksessa. Hankkeen toimintamuotoihin sisältyy osallistuminen messutapahtumiin, omat verkkosivut sekä jatkuva toiminnan kehittäminen. Kansainvälisen markkinoinnin rinnalla tehdään työtä seudun tunnettuuden lisäämiseksi myös kotimaassa ja rakennetaan tiivistä yhteistyötä pääkaupunkiseudun kanssa. HRI:n toimenpiteitä seurataan myös WIMMA-hankkeessa.

4.4 LIIKETOIMINTAEKOSYSTEEMI (HRI)

HRI-UKKE – Helsinki Ring of Industry -liiketoimintaekosysteemi -hankkeen (4/2021–9/2023, 2 vuotta 3 kk) päätavoitteena on vahvistaa Helsinki Ring of Industry -liiketoimintaekosysteemin muodostumista sekä lisätä alueen tunnettuutta ja houkuttelevuutta erityisesti kansainvälisille teollisuuden, logistiikan sekä verkko- ja tukkukaupan yrityksille, osaajille ja investoinneille.

Hankkeessa luodaan HRI-alueen kansainvälistä markkinointia varten monikäyttöistä viestintäsisältöä ja -aineistoa eri formaateissa eri kanaviin. Niiden avulla kerrotaan yhteistä ja yhtenäistä HRI-tarinaa ja tuodaan esille alueen erottuvuustekijöitä yrityksille ja sijoittajille. Hankkeen toimenpiteillä Helsinki Ring of Industry-ekosysteemiä esitellään kansainvälisesti valikoiduille kohderyhmille ja pyritään tunnistamaan ja tavoittamaan kansainvälisiä yrityksiä, jotka olisivat potentiaalisia sijoittujia alueen ekosysteemiin.

Seudun toimeksiannon perusteella Teknologiakeskus TechVilla Oy:n valmistelemalla hankkeelle myönnettiin helmikuussa 2021 rahoitusta Uudenmaan Kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -rahoitusta (UKKE). Hankerahoituksesta 80 % tulee Uudenmaan liitolta ja 20 % KUUMA-seudun kunnilta.

Hankkeen edistymisestä raportoidaan säännöllisesti kilpailukyky- ja elinvoimaryhmälle, KUUMA-komissiolle ja -johtokunnalle.

HRI-UKKE-hankkeen vastuullisena toimijana on Teknologiakeskus TechVilla Oy.

4.5 KIERTOTALOUSLAAKSO (ALUSTAVA HANKE)

Uudenmaan kiertotalouslaakso-hanke perustuu vuonna 2021 toteutettuun esiselvitykseen.

Hankkeen tavoitteet ovat

- PK-yritysten kiertotalouteen liittyvien liiketoimintamahdollisuuksien kehittäminen (mm. pilotit, asiantuntijapalvelut yrityksille, viiteryhmäyhteistyö, näkyvyys)
- uuden kiertotalouden liiketoiminnan synnyttäminen, kiertotalouden kasvumahdollisuuksien edistäminen sääntelyn näkökulmasta (yhteistyössä yritysten, kuntien ja julkisen sektorin kanssa)
- Uudenmaan brändääminen kiertotalouden edelläkävijäalueeksi sekä kiertotalouden vaikuttavuuden arvioinnin ja mittaroinnin kehittäminen.

Hankkeen arvioitu kokonaisbudjetti on 968 300 euroa ja sen rahoituksen pääosa muodostuu Uudenmaan liiton myöntämästä Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen -määrärahasta (EAKR). Hankkeen toteutusaika on 2022–2025 ja sen on tarkoitus käynnistyä keväällä 2022.

Esiselvityksessä havaitut Uudenmaan vahvuusalueet ovat:

- Rakentaminen
- Tekstiilit
- Muovit
- Ruoka
- Pienielektrooniikka

Niitä lähdetään hankkeen puitteissa edistämään. Jatkohankkeen on määrä sisältää 3–6 hankkeeseen rakennettua pilottia liittyen eri vahvuusalueisiin, kuten esimerkiksi:

- Rakentamisen kiertotalouden näkökulmasta sääntelyn haasteiden kartoitus ja ratkaisuehdotusten etsiminen (yhteistyö kuntien, valtionhallinnon ja yritysten kanssa): miten rakentamisen kiertotalous tehdään helpoksi alueeksi kasvaa? (GNF)
- Muovit (CLIC/VTI, valmisteilla)
- Tekstiilit (HSY/VTI, valmisteilla)

Hankkeen hyödyt KUUMA-seudulle:

- PK-yritykset alueella saavat suoraa asiantuntijahyötyä hankkeesta
- Tuodaan yritysten tunnistamia pullonkauloja kiertotalouden sääntelyssä esiin ja etsitään ratkaisuehdotuksia (kiertotalouden liiketoiminnan mahdollistaminen)
- KUUMA-kunnat mukana hankkeen viiteryhmissä
- Yrityksillä mahdollisuus saada näkyvyyttä (mm. messut) ja verkostoitua
- Valmisteluapua hankkeisiin yrityksille

Hankkeen alustava budjetti

Koko hankkeen kustannukset vuosille 2022–2025 on yhteensä 968 300 euroa, josta GNF:n palkkakustannukset ovat 162 000 euroa, ostopalvelut 30 000 euroa ja flat rate 38 880 euroa.

Rahoittajan EAKR on 80 % koko kaudelta ja KUUMA-seudun osuus hankkeen yhteistyökumppanina on yhteensä 20 780 euroa.

Kuuma-seudun rahoitusosuus vuosina 2022–2025

Vuosi	2022	2023	2024	2025
KUUMA-seudun osuus	4 105 euroa	6 670 euroa	6 670 euroa	3 335 euroa

KUUMA-seutu ei ole hankkeessa projektipartneri vaan yhteistyökumppani, joka saa paikan hankkeen ohjausryhmässä. Hankkeen päävastuullinen toteuttaja, Green Net Finland (GNF), pyrkii saamaan yhteistyökumppaneiksi myös muita kaupunkia Helsingin seudulta.

4.6 MAL 2023 -SUUNNITTELU

Helsingin seudun kuntien ja valtion välisessä MAL-sopimuksessa vuosille 2020–2031 on sovittu, että kunnat ja HSL yhdessä valtion viranomaisten kanssa päivittävät yhteistyössä MAL-suunnitelman sopimuskautta 2024–2035 varten. Osapuolet sitoutuivat varaamaan suunnitelman laatimiseen tarvittavat henkilö- ja muut resurssit. MAL 2023-suunnittelukierros on käynnistynyt keväällä 2020 puiteohjelman laadinnalla.

KUUMA-seutu osallistuu MAL 2023 -suunnittelun maankäytön ja asumisen osioiden asiantuntijaselvitysten kuluihin ja yleiskustannuksiin kuntien asukaslukujen suhteessa. Henkilöstökustannuksia KUUMA-seudulta ei peritä. KUUMA-seudun kymmenen kunnan yhteenlaskettu osuus maankäytön ja asumisen osioiden kustannuksista on noin 40 800 euroa koko suunnittelukauden 2021–2023 osalta. KUUMA-seutu tekee maankäytön ja asumisen osalta valmistelussa tiivistä yhteistyötä Uudenmaan liiton kanssa.

Maankäytön ja asumisen osioiden kustannukset peritään KUUMA-seudulta keskitysti. KUUMA-seudun yhteenlaskettu kustannusosuus laskutetaan KUUMA-seutu liikelaitokselta ja vastaavasti kustannusosuudet kohdistetaan kaikille kymmenelle KUUMA-kunnalle asukaslukujen suhteessa KUUMA-kuntaosuuksissa.

MAL 2023 -suunnitelman liikenneosion valmisteluun ja kustannuksiin osallistumisesta on solmittu HSL:n, KUUMA-seutu liikelaitoksen ja HSL-kuntayhtymään kuulumattomien KUUMA-kuntien välille yhteinen sopimus. KUUMA-seutu liikelaitos osallistuu sopimuksen myötä MAL 2023 -valmistelutyöhön koordinoivassa roolissa, mutta ei osallistu kustannuksiin. Solmitun sopimuksen pohjalta HSL tulee laskuttamaan HSL-kuntayhtymään kuulumattomia KUUMA-kuntia suoraan asukaslukujen suhteessa, joten kuntien kustannusosuudet eivät ohjaudu KUUMA-seutu liikelaitoksen ja KUUMA-kuntaosuuksien kautta. HSL-kuntayhtymään kuuluvien KUUMA-kuntien rahoitusosuus tulee HSL:n kautta.

5. LIIKELAITOKSEN TALOUS

KUUMA-kunnat osallistuvat talousarvion mukaisiin yhteistyön kustannuksiin ja vastaavat varoista ja veloista talousarvion laadintavuotta edeltävän vuodenvaihteen asukaslukujen suhteessa.

Edellisen tilikauden alijäämä/ylijäämä voidaan ottaa huomioon seuraavan tilikauden kuntien rahoitusosuuksissa edellisen tilikauden rahoitusosuuksien suhteessa.

Toiminnan kustannuksina otetaan huomioon kaikki toiminnasta välittömästi aiheutuneet kustannukset sekä mahdollinen yleiskustannuslisä. Yleiskustannuslisä kattaa toiminnan ylläpitämisestä ylläpitäjälle aiheutuvia muita kustannuksia, kuten ylläpitäjän kaikille toimielimille yhteisistä hallinto- ja tukipalveluista koituvat kustannukset. Toiminnan kustannuksiin mahdollisesti lisättävästä yleiskustannuslisästä sopii liikelaitos ja Keravan kaupunki erikseen. Yleiskustannuslisän määrä tarkistetaan yhteisesti sopimalla vastaamaan todellisia kustannuksia.

Toiminnan kustannuksiin ei lasketa mukaan KUUMA-johtokunnasta aiheutuvia kustannuksia, kuten kokouspalkkioita, ansionmenetyskorvauksia, matka- ja seminaarikuluja tai vastaavia. Ne maksaa kukin sopijakunta itse omien palkkiosääntöjensä mukaisesti.

Sopimuskunnat maksavat talousarvioon perustuvat maksuosuudet liikelaitoksen isäntäkunnalle kaksi kertaa vuodessa. Kaikki KUUMA-kunnat osallistuvat kuntaosuusiltaan kaikkiin toimintasuunnitelmaan ja talousarvioon sisältyviin hankkeisiin.

5.1 LIIKELAITOKSEN TALOUSARVIO LUKUINA

PERUSTOIMINTA	TA 2021	TA 2022
KUUMA-yhteistyön johtaminen yhteistyöjohtaja, kuntayhteistyön assistentti, liikennesuunnittelija. Toimielinten kokoukset, seminaarit, viestintä, sähköiset palvelut KUUMAN nettisivut ja HRI-sivujen ylläpito. KUUMAN yleinen hallinto. Ostot konsultti ja asiantuntijapalvelut. Tilavuokrat ja muut kiinteät laite- ym. kulut.	380 000 €	390 000 €
KUUMA-liikelaitoksen johtokunta Johtokunnan kokoukset ja seminaarit ja niihin liittyvät toiminnot ja järjestelyt.	10 000 €	20 000 €
KUUMA-hankkeet	122 650 €	92 466 €
Perustoiminta yhteensä	512 650 €	502 466 €

HANKKEET / PROJEKTIT	hankkeet kokonais €	TA 2021	TA 2022	TA 2023	TA 2024	TA 2025
WIMMA - IoT (2020–2022)	145 150 €/3 v	76 150 €	15 860 €	--		
Data ja Analytiikka-hanke (EAKR rahoitus)	156 224 €/3,5 v		12 684 €	55 448 €	70 674 €	17 418 €
HRI-liiketoimintaekosysteemi -hanke (UKKE rahoitus)	49 975 €/3 v		23 317 €	16 882 €		
HRI-Helsinki Ring of Industry - markkinointi		20 000 €	20 000 €	20 000 €		
MAL 2023		16 500 €	16 500 €	8 150 €		
GNF- Kiertotalouslaakso -hanke	20 780 €/3,5 v		4 105 €	6 670 €	6 670 €	3 335 €
Asumisen markkinointi		10 000 €	----			
Hankkeet ja projektit yhteensä		122 650 €	92 466 €			

5.2 Kuntien maksuosuudet 2022

Kuntien maksuosuudet	€	%
Perustoiminta ja johtokunta	410 000 €	81,60
Hanketoiminta	92 466 €	18,40
Yhteensä	502 466 €	100

	2021	2022	muutos / €	muutos / %
Perustoiminta	380 000	390 000	10 000	2,63
Johtokunta	10 000	20 000	10 000	100
Hankkeet	122 650	92 466	- 30 184	-24,61
yhteensä	512 650	502 466	- 10 184	-1,99

Kuntien maksuosuuksien jakautuminen 2022

Johtokunta, perustoiminta, hankkeet ja projektit

Kunta	laskentaperuste					
	Väkiluku	Maksu-	KUUMA	KUUMAn	KUUMAn	TA 2022
	31.12.2020	osuus-%	johtokunta	perustoiminta	hankkeet	yhteensä
			7110	7120	7130	
			20 000,00	390 000,00	92 466,00	502 466,00
Hyvinkää	46 576	14,23	2 845,52	55 487,59	13 155,68	71 488,79
Järvenpää	44 455	13,58	2 715,94	52 960,77	12 556,59	68 233,30
Kerava	37 105	11,33	2 266,90	44 204,46	10 480,54	56 951,90
Kirkkonummi	40 082	12,24	2 448,77	47 751,07	11 321,41	61 521,25
Mäntsälä	20 783	6,35	1 269,72	24 759,50	5 870,29	31 899,51
Nurmijärvi	43 663	13,34	2 667,55	52 017,23	12 332,89	67 017,67
Pornainen	5 070	1,55	309,75	6 040,07	1 432,05	7 781,87
Sipoo	21 687	6,62	1 324,95	25 836,47	6 125,63	33 287,04
Tuusula	38 783	11,85	2 369,41	46 203,52	10 954,50	59 527,43
Vihti	29 160	8,91	1 781,50	34 739,31	8 236,42	44 757,24
yhteensä	327 364	100,00	20 000,00	390 000,00	92 466,00	502 466,00

Hankkeet ja projektit

KUUMAn toiminta ja KUUMAn hankkeet 2022, kustannusarviot									
Kunta	laskentaperuste		KUUMAn HANKKEET						TA 2022
	Väkiluku	Maksu-							
	31.12.2020	osuus-%	VIMMA -IoT	Data ja Analytiikka	HRI - Helsinki Ring of Industry	ketoiminta-ekosysteemi	MAL 2023	Kiertotalous-laakso GNF	yhteensä
			7019	7024	7017	7023	7021	7025	
			15 860,00	12 684,00	20 000,00	23 317,00	16 500,00	4 105,00	92 466,00
Hyvinkää	46 576	14,23	2 256,50	1 804,63	2 845,52	3 317,45	2 347,55	584,04	13 155,68
Järvenpää	44 455	13,58	2 153,74	1 722,45	2 715,94	3 166,38	2 240,65	557,45	12 556,59
Kerava	37 105	11,33	1 797,65	1 437,67	2 266,90	2 642,86	1 870,19	465,28	10 480,54
Kirkkonummi	40 082	12,24	1 941,88	1 553,01	2 448,77	2 854,90	2 020,24	502,61	11 321,41
Mäntsälä	20 783	6,35	1 006,89	805,26	1 269,72	1 480,30	1 047,52	260,61	5 870,29
Nurmijärvi	43 663	13,34	2 115,37	1 691,76	2 667,55	3 109,96	2 200,73	547,51	12 332,89
Pornainen	5 070	1,55	245,63	196,44	309,75	361,12	255,54	63,58	1 432,05
Sipoo	21 687	6,62	1 050,68	840,28	1 324,95	1 544,69	1 093,08	271,95	6 125,63
Tuusula	38 783	11,85	1 878,94	1 502,68	2 369,41	2 762,38	1 954,76	486,32	10 954,50
Vihti	29 160	8,91	1 412,73	1 129,83	1 781,50	2 076,97	1 469,74	365,65	8 236,42
yhteensä	327 364	100	15 860,00	12 684,00	20 000,00	23 317,00	16 500,00	4 105,00	92 466,00

Hyvinkää - Järvenpää - Kerava - Kirkkonummi
Mäntsälä - Nurmijärvi - Pornainen - Sipoo - Tuusula - Vihti

§ 43 MAL 2023 -valmistelun tilanne

KER/412/00.04.00/2021

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021 § 43

Vuonna 2020 käynnistynyt Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen suunnitelman (MAL 2023) valmisteluprosessi on edennyt MAL-puiteohjelman aikataulun ja sisällön mukaisesti. Puiteohjelma toimii työsuunnitelmana MAL 2023 -suunnitelman laadinnalle. Puiteohjelma on hyväksytty Helsingin seudun yhteistyökokouksessa (HSYK) ja HSL:n hallituksessa 15.12.2020. KUUMA-johtokunta on hyväksynyt puiteohjelman 17.3.2021. Puiteohjelman hyväksymispäätöksellä on sitouduttu erityisesti MAL 2023 -suunnittelun vaiheistukseen, työn organisoitumiseen, suunnittelun aikajänteisiin (2040 ja 2060) sekä nimettyihin kärkiin ja ytimeen. Puiteohjelman mukaan MAL 2023 visio, tavoitteet ja mittarit viedään päätöksentekoon HSL:n hallitukseen, Helsingin seudun yhteistyökokoukseen (HSYK) ja KUUMA-johtokuntaan marraskuussa 2021.

MAL 2023 -suunnitelman visiota, tavoitteita ja mittareita on valmisteltu MAL-projektiryhmän, HLJ-toimikunnan, MAL-neuvottelukunnan sekä maankäytön ja asumisen ryhmien kokouksissa ja työpajoissa kevään ja syksyn 2021 kuluessa. Myös luottamushenkilöille on järjestetty aiheeseen liittyviä vuorovaikutustilaisuuksia syys-lokakuussa 2021.

MAL 2023 visio, tavoitteet ja päämittarit sekä vaikutusten arviointiohjelma (SOVA) viedään päätöksentekokäsittelyyn HSL:n hallitukseen 30.11.2021, Helsingin seudun yhteistyökokoukseen (HSYK) 1.12.2021 ja KUUMA-johtokuntaan 17.3.2022. MAL 2023 -suunnitelmaluonnos on tarkoitus valmistella siten, että se lähetetään lausuntokierrokselle kuntiin ja sidosryhmiin loppuvuonna 2022 ja viimeistellään sekä viedään hyväksymiskäsittelyyn HSL:n hallitukseen, HSYK:iin, KUUMA-johtokuntaan ja edelleen kuntiin keväällä 2023. Hyväksytty MAL 2023 -suunnitelma antaa lähtökohdat MAL-sopimuksen täsmentämiselle.

Päätösehdotus

KUUMA-komissio esittää, että KUUMA-johtokunta käy keskustelun valmistautumisesta MAL 2023 vision, tavoitteiden ja päämittareiden käsittelyyn Helsingin seudun yhteistyökokouksessa 1.12.2021 ja KUUMA-seudun näkökulmien esille tuomiseen.

Päätös

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta kävi keskustelun valmistautumisesta MAL 2023 vision, tavoitteiden ja päämittareiden käsittelyyn Helsingin seudun yhteistyökokouksessa 1.12.2021 ja KUUMA-seudun näkökulmien esille tuomiseen.

Lisäksi KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta päätti, että liikelaitos toimittaa johtokunnan jäsenille Sipoon kunnanjohtaja Mikael Grannaksen asiaa koskevan kannanoton.

§ 44

Muut asiat

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021 § 44

- KUUMA-seudun 20-vuotisjuhlaseminaari 2022

Päätösehdotus

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta päättää merkitä tiedoksi muut asiat.

Päätös

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta päätti merkitä tiedoksi muut asiat.

§ 45

Seuraavat kokoukset

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta 18.11.2021 § 45

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta vahvistaa vuoden 2022 kokousaikataulun.

2022 KOKOUSAIKATALU	KERAVA
KUUMA-komissio/kevät 2022	KUUMA-johtokunta/kevät 2022
to 17.2.2022 klo 9.00-12.00	to 17.3.2022 klo 18.00
to 7.4.2022 klo 9.00-12.00	to 28.4.2022 klo 18.00
to 19.5.2022 klo 9.00-12.00	to 2.6.2022 klo 18.00
KUUMA-komissio/syksy 2022	KUUMA-johtokunta/syksy 2022
to 8.9.2022 klo 9.00-12.00	to 22.9.2022 klo 18.00
to 3.11.2022 klo 9.00-12.00	to 17.11.2022 klo 18.00

Päätösehdotus

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta päättää vahvistaa vuoden 2022 kokousaikataulun.

Päätös

KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta päätti vahvistaa vuoden 2022 kokousaikataulun.

OIKAISUVAATIMUSOHJEET (kuntalaki)

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen:

§ 39

Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava Keravan kaupungille määrääjän viimeisenä päivänä ennen Keravan kaupungintalon ja Sampolan palvelukeskuksen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Keravan KUUMA-seutu liikelaitoksen johtokunta.

Yhteystiedot:

Postiosoite: PL 123, 04201 Kerava

Käyntiosoite: Kauppakaari 11, 04200 Kerava, ja Kultasepänkatu 7, 04200 Kerava

Sähköpostiosoite: kuuma@kuuma.fi

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

-
- päätös, johon haetaan oikaisua
 - miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
 - millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

MUUTOKSENHAKUKIELTO (kuntalaki)

Seuraavista päätöksistä ei saa tehdä kuntalain 136 §:n mukaan oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa:
§ 37-38, 40-45